

„Az egyházkerület közgyűlése által alapított hűségérem – Várhelyi György szobrászművész alkotása – ezt az isteni forrásból fakadó, emberi életben testet öltő ajándékot „igazolja vissza.”

► A déli kerület hűségérmesei – 6–7. oldal

„Sokat látogattak. Az egyik asszony, akit samáriai otthonában kerestek fel, Jákób kútjához vezette őket, és egy különleges látogatóról mesélt. Könyvek között számolt be arról, ahogy az illető feltárta élete rejtegetett titkait oly módon, hogy fel is oldozta őt bűneiből.”

► Samáriai confirma – 3. oldal

„Ők mégis megmaradtak a hitükben, összetartottak akkor is, és rendszeresen találkoznak azóta is. (...) Nagyon megfogott, hogy milyen figyelemmel és szeretettel gondoskodnak idősebb, beteg, özvegy papné-társaikról.”

► Kilencvenéves a német papnészövetség – 4. oldal

FOTO: BOTTA DÉNES

Szentpétery Péter, Reuss András, Szabó Lajos, Hausmann Jutta és Fabiny Tamás hittudományi egyetemünk 2005/2006-os tanévének évzáróján

Evangelikus Élet – éljen vele!

Miként lapunk múlt heti számában jeleztük, előfizetőink többsége számára esedékesé vált az *Evangelikus Élet* második félévi, illetve harmadik negyedévi előfizetési díjának rendezése. Az érintetteknek a héten névre szóló előfizetői csekket postázunk, tájékoztatva őket arról is, hogy nyilvántartásunk szerint van-e (s ha igen, milyen összegű) hátralékuk. Azoknak az előfizetőinknek, akik most nem kaptak csekket, még élő és rendezett előfizetésük van. Természetesen őket is időben, külön levélben fogjuk értesíteni, ha aktuálissá válik a következő időszakra szóló díj befizetése.

Lapunk egyéni előfizetői tehát nem jelen lapszámunkhoz mellékelve, hanem levelezési címükre küldött borítékban vehetik kézhez az előfizetés megújításához szükséges szelvényt. Elhelyeztük azonban a sárga csekket valamennyi, gyűlekezeleti iratterjesztésben (templomokban) megvásárolható újságpéldányban. Ezekkel a kitöltetlen szelvényekkel „alkalmi olvasóinkat” szeretnénk ösztönözni arra, hogy csatlakozzanak az *Evangelikus Élet* egyéni előfizetőinek táborához.

Előfizetési csekk egyébként kiadónktól, szerkesztőségünkől, sőt egyes lelkes hivataltól is igényelhető. Ha az előfizetéssel kapcsolatban bármilyen kérdésük van, kérjük, forduljanak bizalommal *Vitális Judit* szerkesztőségi munkatársunkhoz (1085 Budapest, Üllői út 24.; e-mail: judit.vitalis@lutheran.hu; telefon: 1/317-1108; 20/824-5519). Az egyéni előfizetésekkel kapcsolatos esetleges problémákat olyanra szeretnénk „szerkesztőségi szinten” orvosolni, hogy javasoljuk: még a késedelmes postai kézbesítések miatt is – a korábbi gyakorlattól eltérően – elsőként ugyancsak *Vitális Judith* forduljanak.

Útravaló Krisztus tanítványainak az EHE tanévzáróján

► „A lelkesi szolgálatnál nincs szebb” – Isten mindent felülmúló irgalma és hűsége mellett ez volt az *Evangelikus Hittudományi Egyetem (EHE)* június 17-ei tanévzáró istentiszteletének és ünnepi ülésének a legfőbb üzenete.

Dr. Reuss András 1Móz 31,11 alapján tartott igehirdetésében Jákób történetén keresztül arról beszélt, hogy az ember kisebb Isten minden cselekedeténél, de nem lehet olyan kicsi, hogy az Úrnak ne lenne

gondja rá. Ha az ember ráébred méltatlanságára, az Úr felszabadítja őt a bűnei alól, és az újrakezdés lehetőségét kínálja neki. „Aki Krisztus evangéliumának hirdetésére szánja magát, többet ad, mint a

legbőkezűbb adakozó, a legjobb orvos, a legnagyobb feltaláló. Több értelme van az életének, mint azének, aki hőrcső módjára mindent magának gyűjt” – zárta szavait az EHE Rendszeres Teológiai Tanszékének tanszékvezető professzora.

Folytatva Reuss András gondolatait dr. Szabó Lajos rektor *Hova és miért indulnak el Krisztus tanítványai 2006. június 17-én?* című beszédében – amelyet friss diplomás fiának, Szabó Andrásnak, illetve a

most végzett évfolyamnak ajánlott – arra mutatott rá, hogy az egyház feladatának betöltéséhez „merészség által megteremtett biztonságra” van szükség. Mint mondta, Krisztus tanítványai egyben vezetők is, akiknek naprakésznek és a kockázattól, az újtástól meg nem rettenőnek kell lenniük. Útravalóként azt kívánta a teológia falai közül most kikerülőeknek, hogy találjanak rá arra a belső órára, amely majd megmutatja ne-

kik, hogy mikor mit kell tenniük, érezték át szolgálatuk örömét és szépségét, és ami a legfontosabb: „Soha el ne feledjék Isten kézfogását.”

Szabó Lajos utolsó rektori beszédét – nyolcvenéves rektori szolgálat után 2006 augusztusától dr. Csepregi Zoltán professzor mellett rektorhelyettesként folytatja majd munkáját – konkrét kézfogások követték.

► Folytatás a 8. oldalon

Akárcsak a társadalmat, az egyházakat is nyomasztotta a rendszerváltozás óta az úgynevezett ügynökügy. Kezelésére nem született jó megoldás. A politika tolta maga előtt a témát, az időnként meghozott, laza törvények szűrőjén is fennakadtak olyan személyiségek is, akik szemben álltak a korábbi rendszerrel. Ez megerősítette a gyanút, hogy az új politikai osztályban minden párt tagjai között sokakat érint a probléma, ezért is nehéz a tisztázás. Kezdetül fogva téma volt az egyházak, egyházi személyiségek szerepe is.

Magam mindig úgy véltem, hogy a lelkeseket nem kivételezés, hanem sajátos bánásmód illeti meg ez ügyben – szemben azzal a felfogással, mely „Isten szolgáit” súlyosabb ítélettel kívánta sújtani. Nézetem szerint a lelkesek sajátos kettős kiszolgáltatottságban éltek. Mint az egykori rabszolgák: elnyomottként, de egyben eltartottként is. Közismert, hogy az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) rendszere közvetlenül ellenőrizte a lelkeseket, szorosabban, mint bármelyik tárca a hozzá tartozó értelmiségieket. Ehhez jött a belügyi kontroll, amely a pártszervezetek szerepét is felvállalta; az egyházakban nem működtek pártszervek. A kutatások még nem tisztázták, milyen szempontok alapján szelektálták az ügynököket a lelkesi karból, annyi azonban már nyilvánvaló, hogy a hierarchia magasabb lépcsőin nagyobb az érintettség, és – akárcsak a társadalomban – olykor a közvélemény által nagyra értékelt, viszonylagos ellenállóknak tartott lelkesek sem tudtak kitérni a beszerzésre elől. Ezért is erősödött meg az amúgy is egyedül etikus felfogás, hogy nem szabad ítélkezni; azért sem, mert akik nem voltak ügynökök, éppen az ÁEH által gyakorolt nyomás miatt is olykor többet árthattak, mint a beszervezettek. Ebből is adódik, hogy mindenkit a magatartása, a cselekedetei, a tények kell, hogy minősítsenek, nem pedig valamiféle bélyegek. Sajnos a dolog természetéből következik, hogy – bármennyire ezt a szemléletet tükrözi minden tárgyilagossá elemzés – a közgondolkodás hajlamos az ügynöki tevékenység ab ovo elítélésére. Olyanok is, akik a múltban lapultak, vagy éppenséggel érdemben együttműködtek a rendszerrel, megjegyzik, hogy azért nem véletlen, kiből lett ügynök. És megjelenik – akárcsak a világban – a másik véglet is: a leleplezett ügynökök melletti rokonszeny-megnyilvánulások, illetve a bagatellizálás.

Bizonyos, hogy katarzis nélkül nincs megújulás. Az igazság feltárása az első lépés az úton. Csak hát nem olyan egyszerű ez. 2005 tavaszán döntött úgy az egyházi elnökség, hogy javasolja a közgyűlés-

nek egy tényfeltáró szakértői bizottság kiküldését az evangélikus egyházi érintettség tisztázására. Ekkor jelentek meg nem hivatalos ügynöklisták a világhálón, többek között egyházi személyiségek neveivel.

Egy év múlva, a 2006. évi közgyűlésen számolt be a bizottság a munka kezdetéről. Ezzel nem is lett volna gond, de a jelentést írásban is közzétették, megkapták minden közgyűlési tag. Így azután néhány nap múlva a *Népszabadság*, a *Magyar Nemzet*, a *HVG* közölte a bizottság adatait – köztük a korábbi rendszerben működő, ügynöki tevékenységet folytató három püspököt és egy esperesét –, és közöltek kö-

A megharcolt egység értéke

zel ötven fedőnevet is, melyek mögött evangélikus személyeket gyanítanak.

Nem lenne korrekt ezért a botrányért kizárólag a bizottságot hibáztatni, bár felelősségük kétségtelen. A kritikátlan adatkezelés jogi, erkölcsi aggályokat egyaránt felvet; sőt felvetődhet az egyházmegyei kérdés is. Beleestek abba a csapdába – „mazsolázás” –, mint a világi történészek, akik időnként előállnak egy-egy neves személyiség ügynökmúltjának a tényeivel.

Szerepeltetésre utal a bizottság egyik tagjának önbizalomtól duzzadó ténynyilatkozata: most azután a mi egyházunk példát mutat a többi egyháznak és a társadalomnak. De inkább mi vehetünk példát a *Várszegi Asztrik* főpátpál által vezetett katolikus tényfeltáró munkáról. Vizsgálódásuk eredményeit először az egyházon belül értékelik, azután dönti el a püspöki konferencia, hogy mi kerüljön nyilvánosságra.

Kétségtelenül hiba volt, hogy az elnökség és a közgyűlés nem szabta meg a bizottsági munka korlátait, de így is az lett volna az általános gyakorlatnak megfelelő, ha először az elnökséggel kommunikálnak, és a közgyűlés elé csak szóbeli, elvi beszámoló kerül.

Ismeretes, hogy az evangélikus egyház – a lelkesi kar pedig különösen – át van szöve rokon kapcsolatokkal. Már felébredt a gyanú, hogy a tűz közelében – értsd: a tényfeltáró bizottság közelében – lévő úgy tudják majd manipulálni az adathalmaz nyilvánosságra kerülését, hogy az védelmet nyújtson saját felmenőik számára. Ehhez nem kell kommentár.

Nem volt szerencsés – persze ez is utólagos okoskodás –, hogy a bizottság megalakítására rámozdult egy egyházi egyesület néhány vezetője. Olyannyira, hogy egy református püspök úgy nyilatkozott: jellemző, hogy az evangélikus egyházban egy egyesület vállalta a múlt tisztázásának a terhét. Konferenciát is rendeztek, könyvet is kiadtak az ügyben. Ebben a túlbuzgóságban tetten érhető a kompetencia kisajátításának a törekvése – illetékességgel egyikünk sem rendelkezik, kizárólag a választott egyházi testületek. Egy francia tábornokot *Napoleon* bukása után kérdőre vont a barátja, hogy miként állíthatja össze ő a kompromittáltak listáját, hiszen a császár bizalmasa volt. „Éppen azért – hangzott a válasz –, mert ha más állítaná össze, én lennék az első a listán.” A túlbuzgóság mindig gyanút kelt.

Változatlanul a tényfeltárás, a tisztázás híve vagyok. De ha ez a jogi, erkölcsi, emberi stb. szempontok figyelmen kívül hagyásával történik, akkor nem megújuláshoz, hanem egyszerűen egyházi polgárháborúhoz, másrészt az egyház lejárásához vezet. Azért kell erőteljesen fogalmazni, hogy megállítsunk egy rossz folyamatot, természetesen továbbra is igényelve a józan történelmi munkát. De a tényfeltárás nem lehet az egyházpolitika mai eszköze. Ilyen törekvés is felismerhető az első jelentésben. A bizottság nem a politika, hanem a történelem tudománykörébe tartozó feladatot kapott.

Az egyház megharcolt egysége érték. Megharcoltuk a rendszerváltozáskor, megharcoltuk az elmúlt másfél évtized sorsfordító eseményeiben, többek között a zsinati csatákban. Bizonyára hibákat is követett el az elmúlt két évtized egyházkormányzása, de – sokféle véleménynek helyet adva a demokratizmus, a pluralizmus jegyében – megőrizte az egyház egységét.

Drága kincs ez, amelyet előszeretettel veszélyeztetnek a véleményük kisebbségi voltába belenyugodni nehezen képes, küldetésstudattal rendelkező atyafiak. Az „ügynökügy” is csábít a levitézlett kisebbségi radikalizmus felélesztésére, a közhangulat hiszterizálására. A józan többség ellenáll ennek. Nem engedve hitéből, elvi-erkölcsi alapjaiból, felelős szeretettel őrzi az egyházi múlt és jelen értékeit. Ezt tükrözik lapunk legutóbbi számában e tárgyban megjelent írások, elsősorban a budavári gyülekezet nyilatkozata, amely szellemiségében iránymutató.

■ FRENKL RÓBERT

A témával kapcsolatos további írások a 10. oldalon.

É L Ő V Í Z

Fáradtság

Fáradtság – ez az érzés egyikünk előtt sem ismeretlen. Már a kisiskolás roska-dozik a hátizsákja alatt, amelyben könyveit, iskolaszereit cipeli. De az anyák, feleségek is rendszerint mind a két kezükben táskát, reklámszatyrot visznek. Még jó, ha néha le tudnak ülni a buszon, a metróra. De mindannyiunknak ismerős a férfi is, aki munkája végeztével rohan a másodállásba... Sokan talán irigylik az öregeket, gondolva, milyen jó nekik. Pedig legtöbbször betegség vagy álmatlanság miatt azzal kelnek fel: „Jaj, de fáradt vagyok...”

A fáradtság nem más, mint erőtlenség. De akkor mit lehet tenni? *Erőforrás után kell nézni!* Jézus ezzel a szelíd szóval hív: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok...” (Mt 11,28) Éppen ezt az erőforrást kínálja! Sokan tapasztalták már, hogy Jézussal járva megtanuljuk csendesen hordozni a terheket, tudva, hogy nem a „sors” üldöz minket, hogy Isten nem próbál meg bennünket erőnkön felül, hanem azt akarja, hogy gondjainkkal, bajainkkal őhozzá forduljunk.

De menjünk mélyebbre. Jézus ezzel a hívással azokra is gondol, akiket utolértek bűneik, akik rádöbbsentek a bűn szolgásgára, vagyis arra, hogy nem a jót teszik – amit akarnak tenni –, hanem a rosszat... Akik szabadulni akarnak egy-egy olyan „rossz szokástól”, amely megkeseríti életüket, emberi kapcsolataikat. Akik komolyan igyekeznek új életre, de mindig elbuknak, vergődnek. Akik tehát nem akármibe fáradtak bele, hanem a bűnnel való harcban. Biztos, hogy sok terhünk van, de a legnagyobb teher: a saját romlott szívünk, természetünk.

Nézzünk például egy kutyát, amelyet három méter hosszú láncon tartanak. Az állat talán meg is szokja, hogy ennyi a mozgáster. De ha el akar szabadulni, egyszerre éri a láncon szorítását. Nem megy neki. Vagyis: minél komolyabban akarsz megváltozni, valami rossz szokást elhagyni, annál inkább átéled tehetetlenségedet. Ez az igazán nagy teher, és ebbe fáradtak bele azok, akiket Jézus hív...

Bár sokan vennék komolyan: Jézus nemcsak hív, de ígér is – és ad is nyugalmat, erőt! Gondoljunk bele, milyen más lenne a világ körülöttünk, ha mi, keresztények elfogadnánk Jézus hívását és ajándékait, a nyugalmat és az erőt! Ha ezt tudnánk sugározni környezetünkre a sóhajtozás és panasz helyett! Ha „kívánatos” lenne az életünk a világ előtt! A Római levél 8,19 szerint: „...a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.”

■ GÁNC S ALADÁR

HÁLÓ GYULA

Üres pad

Nincs ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak.

A bíró a vádlott padjára mutat: a pad üresen áll. Az előbb még rajta ült, most nincs sehol a vádlott.

És nem lesz meg soha.

SEMPER REFORMANDA

„Így esik meg aztán, hogy némelyik ember három-négy éven át is hallgatja a prédikációkat, s mégsem tanul meg annyit, hogy a hitnek csak egy tételére is feleletet tudna adni, amint azt naponként tapasztalom. Elég minden meg van írva a könyvekben, de még nem ment át minden a szívekbe.”

► Luther Márton: A német mise és az istentisztelet rendje (Paulik János fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – Lk 14,15–24

Senki a meghívottak közül

A VASÁRNAP IGÉJE

És hogy érezzük, nem egy kétezer évvel ezelőtti történetről van szó: Isten országa Isten királysága, nem pedig demokratikus köztársaság, ahol a közakarat a rend és a törvény forrása. Ha be akarunk jutni Isten országába, el kell felejtenünk úgy kérdeznit, hogy valami tesszük-e nekem, és meg kell tanulnunk így föltenni a kérdést: „Tetszik-e Istennek?” A választ Istentől kell várnunk, és akkor is el kell fogadnunk, ha nem egyezik az ízlésünkkel. Mert Isten országa az Isten szeretőké, nem pedig az Isten megvetőké. Aki pedig valóban szereti Istent, az szereti azt is, amit parancsol, és örömmel azonosul akarataival. Ezért mondhatja Jézus a farizeusokkal való vitái során: „...aki elküldött engem, velem van: nem hagyott egyedül, mert mindig azt teszem, ami neki kedves.” (Jn 8,29) És ezért figyelmeztet János apostol: „...az az Isten iránti szeretet, hogy parancsolatait megtartjuk, az ő parancsolatai pedig nem nehezek.” (1Jn 5,3)

Hiába kaptunk meghívást Isten országába, ha elviselhetetlennek érezzük, amit parancsol, ha csak kényszeredetten vagy egyáltalán nem teljesítjük akaratait. Más szóval: ha gondolkodásunk,

akarataink és cselekvésünk nincs összhangban Istenével, akkor országának eljövetele, ahol minden kétséget kizáróan egyedül ő uralkodik, és ahol csakis az ő akarata érvényesül, számunkra elviselhetetlen győtrelem forrása lesz. Meghökkenítő, de akkor számunkra az lesz a pokol, amikor Isten akarata ellenkezést és ellenállást nem ismerve azonnal megvalósul mindenben, ahogy minden-napi imádságunkban, a Miatyánkban kérjük: „...jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod...” Hiába vagyunk keresztiségünk óta meghívottak, ha megvetjük a meghívót, és szenvedésként éljük meg, amikor nem a mi akarataink teljesül, hanem az övé. Csak akkor lehet részünk örök boldogságban, ha Isten akarataival mindenkor és minden feltétel nélkül azonosulunk.

Lutherrel együtt kell vallanunk: Istent a magunk erejéből nem tudjuk szeretni. De ha segítségünkre siet ő maga, és kiönti szívünkbe szeretetének Lelkét, akkor tapasztalni fogjuk, hogy az ő parancsolatai valóban nem nehezek, uralmának igája pedig könnyű és gyönyörűség.

■ VÉGHELYI ANTAL

Imádkozzunk! Urunk, add, hogy szeressük, amit parancsolsz, és kívánjuk, amit ígérsz, és örvendezzünk, amikor teljesül szent akarataid. Ámen.

A példázat csattanója Jézusnak a történet végén elhangzó kijelentése: „Mert mondom nektek, hogy azok közül, akiket meghívтам, senki sem kóstolja meg a vacsorámat.” Kiknek szól ez az elutasítás?

Lukács elmondja, hogy Jézus egy farizeus házába tért be ebédelni egy szombati napon. Az asztaltársaságot ellenségei alkotják, akik figyelik. Abban reménykednek, hogy tesz vagy mond valamit, aminek alapján vádat emelhetnek ellene. Gondoskodnak is róla, hogy egy vízkóros beteg Jézus elé kerüljön. Jézus tisztában van a kelepccével, mégis – a szombat ellenére – véghezviszi a gyógyítást. Ezután meglekéteti a mindig főhelyre pályázókat, majd elmondja a nagy vendégség példázatát. A farizeusok Isten országa asztalának első számú meghívottai között tartják számon magukat. Értik, hogy nekik szól: „...azok közül, akiket meghívтам, senki sem kóstolja meg a vacsorámat.” Nem azért, mert hétköznapi, e világi teendőkre hivatkozva kimentik magukat – ez csak képes beszéd, amely szó szerint nem is illik a farizeusokra, akik mindig készséggel elmennek, és a főhelyeket válogatják... Ellenben az illik rájuk, amit a kimentés – mint kép – kifejez: megvetik a meghívó személyét.

Érdemes komolyan venni mindazt, amit az írásmagyarázók a korabeli vendégség szabályairól mondanak. Volt első meghívás, és volt máso-

dik. Az első meghívásra, amelyet tehettek korábban kaptak a meghívottak, nem volt sértő nemet mondani. A vendéglátó ilyenkor mérte föl, hogy kikre számíthat. A második meghívás – közvetlenül a lakoma előtt – már csak emlékeztető volt, hogy a meghívottak ne legyen kétsége: a házigazda nem felejtette el, hogy meghívta, és számít rá. Ilyenkor – vis maiortól eltekintve – kimentést kért a legnagyobb arcatlanságnak minősült, s a meghívó személyének semmibevételét jelentette. Nem véletlen, hogy a példázatban senki sem váratlan akadályra hivatkozik. A földet máskor is meg lehet nézni, az ökröket később is ki lehet próbálni, a házasságkötés időpontját pedig már az első meghíváskor tudni lehetett, erre hivatkozva akkor illet volna kimentést kért. A meghívottak utolsó pillanatban való mentegőzése arról árulkodik, hogy szívük mélyén megvetik és semmibe veszik azt, akitől a meghívást kapták.

A képes beszédet félretéve: a farizeusok Isten országára és minden ajándékára igényt tartottak, mint ami jár nekik, sőt csak nekik jár, de Istent mégis megvetették. Egy Isten nélküli Isten országára vágytak, ahol ők az urak... Ám ilyen nincs! Ez fából vaskarika! Isten országának Isten az Ura! Ott egyedül ő uralkodik! Ő szabja a normákat, ő írja a szabályokat.

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Urunk, Istenünk, hálát adunk neked, hogy szent igédben szólsz hozzánk, és a veled való közösségre hívogatsz minket. Hűséggedben bizakodunk most is, amikor hozzád fordulunk imádságunkban.

[Lektor:] Könyörgünk egyházadért és gyülekezetünkért. Tégy bennünket nyitottá, hogy örömmel és szeretettel fogadjuk azokat, akik keresik a veled és a népeddel való közösséget! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk az igehirdetőkért és mindazokért, akik szeretettel követei az emberek között. Tedd hatékonyra szolgálatukat, és támogasd őket, hogy örömmel végezzék munkájukat! Azokért is imádkozunk, akik még nem hallották üdvözítő ke-

gyelmed híreit. Add, hogy hozzájuk is eljusson evangéliumod, és megnyerje őket országodnak! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk azokért, akik a hétköznapi rohanásában elveszítették életük célját és értelmét. Add, hogy rád találjanak, és benned életük újra értelmet nyerjen! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk beteg és megfáradt testvéreinkért. Adj a betegeknek gyógyulást, a megfáradtaknak új erőt, a szomorkodóknak vigasztalást! Áldd meg azokat, akik közöttük a szeretet cselekedeteivel tanúskodnak rólad! Jézus Krisztusért kérünk,

ISMERJÜK MEG ÉNEKEINKET! 3.

A reformáció korának énekei – Luther kortársai

► A múlt heti számban Luther Márton, Johann Walter és Nikolaus Decius énekköltői munkájáról olvashattunk. A jelen cikk olyan személyekre irányítja a figyelmet, akik bár nem Luther közvetlen környezetében működtek, mégis kapcsolatban álltak vele.

A lutheri nemzedék énekköltői nem szakadtak el elődeik énekköltési hagyományától, nem valami merőben új repertoár kialakítására, hanem a már meglévő kincsek megőrzésére törekedtek. Ez egyrészt a már létrejött „protestáns” énekek gyűjteményekbe rendezését, másrészt egy csak számban, nem pedig stílus- és formavilágban új énekművek megalkotását jelentette. Az énekek szerzői, a lutheri hitre áttért prédikátorok felismerték, hogy az új tanok gyors terjesztéséhez új istentiszteleti rendekre, agendákra és azokhoz kapcsolódó énekeskönyvekre van szükség. Így született meg az a számtalan német gyűjtemény, amelyből egy-egy ének a magyarországi hagyományba is bekerült.

Nem is gondolnánk, hogy egy ének közvetlen eszköze lehet a reformációs tanok elfogadásának. Pedig számos város mellett Heidelbergben Paul Speratus éneke által jutott győzelemre a lutheri

reformáció, amikor egy vasárnapi estén (!) a nép egyszer csak az *Eljött hozzánk az üdvösség* kezdetű (EÉ 320) kezdte énekelni. Luther olyannyira nagyra értékelte Speratus, hogy a *Formula missae*-ben (1523) az ő fordítására támaszkodott, egy évvel későbbi *Achtliederbuch*-ban pedig mindhárom énekét szerepeltette.

Speratus – Brandenburgi Albert közigazgatási herceg udvari prédikátoraként – részt vett az új keletporosz egyházi rend kidolgozásában, s egy éven belül elkészült az első olyan énekeskönyv is, mely német énekeket tartalmazott az egyházi évre lebontva. A közigazgatási herceg hozzáértése az énekköltésben is megmutatkozott; szövege, a *Mit Isten akar énelem* (EÉ 332) Claudin de Sermisy francia zeneszerző világi (szanzon) dallamával vált ismertté.

Johann Gramann Speratus utódaként folytatta a reformatori munkát. A herceg kérésére megírta az első protestáns dicsőítő éneket, az *En lelkem, áldva áldjad*

(EÉ 45) kezdetű zsoltárparafrazist, melyhez Hans Kugelmann, az udvari „Kapellmeister” – többszólamú *Concentus novi* (1540) ciklusában – egy korábbi világi dallamot társított.

Az egyházi rendek megreformálása minden esetben kihatott a templomokhoz kapcsolódó iskolákra is. Nikolaus Herman törekvése, hogy a prédikációk tartalmát a gyermekek számára is közérthető formába öntse, a *Sonntagsevangelium* (1560) jutott kifejezésre. Mivel a napi perikópák tartalma az iskolai ismeretek részét képezte – és a zene memorizálást segítő hatása köztudott volt –, Herman egy, az egész egyházi évre kiterjedő énekgyűjteményt készített. Az egyházi év teljes tanítását a legegyszerűbb nyelvi eszközökkel fejezte ki, például erre a karácsony *Jöj, Isten népe, áldjuk őt* – EÉ 156) és a húsvét *Felvirradt áldott, szép napunk* – EÉ 217) mélységeire biblikus kijelentésekkel rávilágító egy-egy éneke.

A latin, gregorián ének tradíciójának továbbvitelén munkálkodott a Lüneburgban működő Lucas Lossius is; 1553-ban kiadott *Psalmódiaja* a templomokban agendaként, a latin iskolákban tananyagként szerepelt. A régi repertoáron csak abban az esetben változtatott, ha az

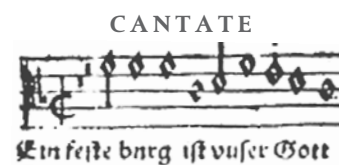
[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk a teremtett világgért. Kérünk, tedd hatékonyvá egyházad missziói szolgálatát, hogy szent evangéliumod a világon mindenhová eljusson! Add, hogy igéd magvetése mindenütt bő termést hozzon! Segíts, hogy a bűnbocsánat és az üdvösség reménye békeséget szerezzen a szívekben és az emberi közösségekben egyaránt! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Hallgass meg, Urunk, és mutasd meg rajtunk szereteted hatalmát a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

ellentmondott a lutheri reformáció tanainak. Ebből a gyűjteményből ismerjük a *Dicsőítünk, Krisztus, aki szenvedél* (EÉ 199) nagyheti éneket, melyen felismerhető a régi tónusgondolkodás továbbélése.

A korszak egyik legnagyobb hatású énekeskönyvét Michael Weisse készítette (1531). Ez a cseh testvérek német ágának, a Brüderunitátnak az első énekeskönyve, mely az egyházi év szerinti szerkesztés és a középkorból átvett sokféle forma (himnuszok, antifónák, leisék, lamentáció- és tropusátoldozások) tekintetében egyedülálló alkotás. Énekei közül (EÉ 135, 204, 216, 498) a weißei gondolkodást leginkább tükröző *Dicsőség néked, Istenünk* (EÉ 216) emelendő ki.

Ahogy ez a több mint ötszáz éves értékes énekmű egy mai nemzedékek számára átörökítődött, úgy adjuk mi is tovább, hogy újabb fél évezred múlva is létezzenek éneklés által hitre ébredő gyülekezetek!

■ GYÓRI NOÉMI

LAPUNK OLVASHATÓ A VILÁGHÁLÓN IS A WWW.EVELET.HU CÍMEN.

Megvan az ideje a rombolásnak és az építkezésnek

► Az egyházi sajtó gyakran ad hírt arról, hogy a gyülekezetek templomot renoválnak vagy építenek. Arról már kevesebb szó esik, ha valahol templomot bontanak le. Pedig ez történt két évvel ezelőtt a Veszprém megyei Mihályházán. Ez év június 17-én, szombat délután mégis volt okuk a gyülekezet tagjainak arra, hogy hálaadó istentiszteletre gyűljenek össze.

Mihályházán a gyülekezeti életéről a 18. század végétől vannak feljegyzések. 1782-ben Marcalgergelybe vittek egy gyermeket keresztelni. Akkoriban a reformátusokkal közös volt a gyüle-

Az elkészült harangláb

kezet, de óhajtották az önállóságot; bizonyította ezt a saját templom utáni vágyuk. Álmuk 1855-ben megvalósult: felszentelték az új hajlékot. Országosan is gyűjtöttek a templomépítésre, és a helyi reformátusok is bőkezűen adakoztak. 1898-ban tűzvész pusztított a faluban, ekkor megsérült a harangtorony, valamint megsemmisült az iskola és a tanítólakás is, amelyet 1939-ben építettek föl újra. 1949-ben mint filia Mezőlakhoz csatoltak, és renoválták templomukat; felszentelését 1950-ben Túróczy Zoltán püspök végezte.

Nem lehetett könnyű azon a bizonyos két évvel ezelőtti közgyűlésen megszavazni, majd pedig végrehajtani a templom feletti halálos ítéletet. De amiképpen Máthé Csaba, a gyülekezet lelkesze fogalmazott: a tornya életveszélyessé vált. Akkor úgy döntöttek, hogy a régi templom helyén egy patinás fa haranglábat állítanak, amelyben az egykori templom harangjait helyezik el, valamint a tőle nem messze álló – egykor államosított – iskolaépületet alakítják át imaházzá.

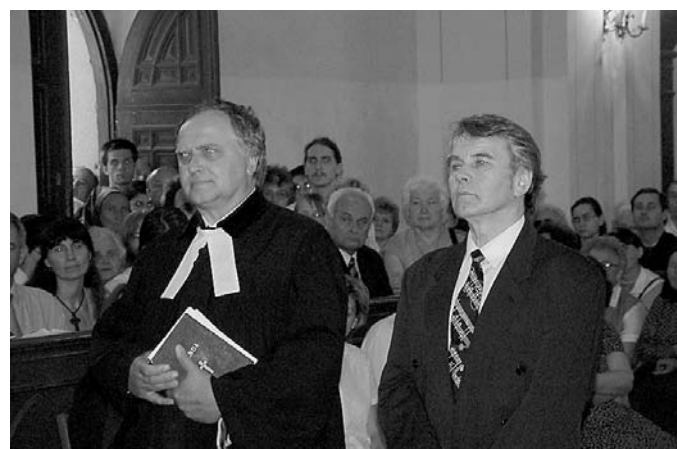
Ezek felszentelésére került sor az elmúlt szombaton. Miután Ördög Endre, a Veszprémi Egyházmegye esperese felszentelte a tornyot, a gyülekezet a hálaadó istentiszteletre az imaházba vonult, ahol Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke Ef 2,19–22 alapján prédikált. Hangsúlyozta: ahhoz, hogy építeni lehessen, le kell bontani a régit. A szívünkben is így van ez. Arra kérte a gyülekezet tagjait, hogy hagyják a jogosnak vélt aggodalmakat maguk mögött. Jézus most az otthonra lelés öröme híva az új imaházban. Ha a szívünkben nincs helye, ő hajléktalan lesz a világban. Becsüljük meg tehát a helyeket és az alkalmakat, amelyeket ő kínál fel – zárta igehirdetését a püspök.

■ MENYES GYULA

Éneklő elnökség

► „Talán jó lesz statikusokkal megnézetni az acsai templom falait” – hangzott dr. Fabiny Tamásnak, az Északi Egyházkerület püspökének aggódó szava az Észak-Pest Megyei Egyházmegye elnökségének iktatásán, miután hallotta az éneklő gyülekezet messze szálló, lelkes hangját. Az egyházmegye tizenegy gyülekezetből álló közössége ezzel is bizonyította: tesszik nekik, hogy esperesük, Mekis Ádám és egyházmegyei felügyelőjük, Bálint József a zenében és zenének élő ember. Az „énekes” ünnepre június 18-án került sor istentisztelet keretében az új esperesi székhelyen.

Mekis Ádám Békéscsabáról származik. Édesapja harminc éven át volt esperes; ennél jobb iskolája aligha lehetett volna. Teológiai tanulmányai alatt Pröhle Károly személye formálta hitét, tudását. A főtí kántorképzőn harminc éven át oktatóként működött. Huszonhárom éve az acsai, Transcius-háttérű liturgikus formában éneklő gyülekezet lelkesze. Felesége angoltanár, két fiúgyermekük van. Székfoglaló beszédében – amely olvasható a <http://eszak.lutheran.hu> címen – hallhattuk, hogy első feladatának tekintti az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma tanári karának evangélikus teológiai képzését, egy-

Mekis Ádám esperes és Bálint József felügyelő

ben, valamint a Trausch Liza által vezetett biatorbágyi csendeshegyen növekedett a keresztyén hitben. „Akkor is közelében voltam az igének, amikor lázadtam” – fogalmazott a felügyelő. Mekis Ádámmal évről évre közösen szervezik az egyházmegyei kórusok találkozóját. Húsz éven át a főtí kántorképzőben éneket és karvezetést tanított. 1990-ben lett a péceli zeneiskola alapító igazgatója, ahol jelenleg is tanít. Felesége 1984 óta féllásban gyülekezeti munkatársként a péceli gyülekezet lelki életét gondozza, illetve az Evangélikus Rádióműszió – Evangélikus Missziói Központ irodavezetője. Két lány- és egy fiúgyermekük van.

házismeretének bővítését, hogy az ott nevelkedő diákok oktatásában jelen lehessen és erősödhessen az egyháziasság, a keresztyén gondolkodás. Ehhez iskolának és gyülekezetnek – elsősorban az aszódi közösségnek – az összefogásra van szükség.

Bálint József ének-zene tanár-karvezető szakon végzett. Családjának, illetve a nyíregyházi gyülekezetnek a lelki közösségé-

ben, valamint a Trausch Liza által vezetett biatorbágyi csendeshegyen növekedett a keresztyén hitben. „Akkor is közelében voltam az igének, amikor lázadtam” – fogalmazott a felügyelő. Mekis Ádámmal évről évre közösen szervezik az egyházmegyei kórusok találkozóját. Húsz éven át a főtí kántorképzőben éneket és karvezetést tanított. 1990-ben lett a péceli zeneiskola alapító igazgatója, ahol jelenleg is tanít. Felesége 1984 óta féllásban gyülekezeti munkatársként a péceli gyülekezet lelki életét gondozza, illetve az Evangélikus Rádióműszió – Evangélikus Missziói Központ irodavezetője. Két lány- és egy fiúgyermekük van.

Az ünnepi istentiszteleten a liturgia egyes részei között a nagytarcsa-pécel-acsa-erdőkürti összevont kórus énekelte Bálint Ágnes vezényletével. Az istentiszteleten jelen volt Benczúr László, az Északi Egyházkerület felügyelője, valamint megtisztelte jelenlétével az eseményt dr. Harach Péter, az Országgyűlés alelnöke és felesége is.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Nem vettek zsákbamacskát Apácán

► Apácára utazni mindig jó, mert meghitt vendégszeretetet s valami felemelően meggazdagító hangulat fogadja a látogatót. Ezúttal különleges alkalomra invitált a meghívó: „Örömmel tudatjuk, hogy 2006. június 11-én 15 órakor az Apácai Evangélikus-Lutheránus Egyházközségben Simon László lelkész beiktatására kerül sor.” Az iktatás szolgálatát Zelenák József esperes végezte.

A Barcaság északnyugati sarkában, az Olt bal partján, Brassától harminchétf kilométerre fekszik Apáca község. Vannak, akik a néprajzi nyincenségek számító „kakaslóvest” kötik e településhez, mások mint Apácai Csere

tésével karöltve – kulturális és szociális téren is számos értéket hozott létre. Részben nekik köszönhető, hogy 1998 óta évenként megrendezik az Apácai napok nevet viselő fesztivált, amely túlzás nélkül nevezhető a közös-

János szülőfaluját tartják számon. A Budapest-Deák téri gyülekezet másfél évtizede testvérkapcsolatot ápol az apácai evangélikusok közösségével. Számos barátság szövődhetett már a két egyházközség fiataljainak közös táborozásain vagy a Deák téri Mikulásnak és kíséretének az Apácán tett látogatásai alkalmával.

Az apácaiak „nem vettek zsákbamacskát”, amikor Simon Lászlót megválasztották parókus lelkészüknek, hiszen már kilenc éve szolgált feleségével, Simon (Nagy) Ilonával együtt segédlelkészként a gyülekezetben. A lelkész házaspár a hívek hitéleti gondozásán kívül – a falu veze-

seg- és kultúramegőrzés kiemelkedő alkalmának. Tavaly felavatták az Apácai Közalapítvány támogatásával létrehozott oktatási központot, amely mint felnőttképzést végző intézmény a jövőben sokaknak új esélyt jelenthet a munkanélküliségből való kikerülésre. A központban helyet kapó teleház, könyvtár és az Apácai Csere János-émlékszoba szintén a régi-új lelkész, Simon László fáradhatatlan munkáját dicséri.

Ezúton is hadd kívánjunk áldást a lelkészcsalád és az apácai gyülekezet életére és testvéri összetartozásukra!

■ IFJ. CSELOVSKY FERENC

Samáriai confirma

ÉGTÁJOLÓ

► Ezekben a napokban ér véget az Evangélikus Hittudományi Egyetem hatodéves hallgatóinak tíz hónapos képzése, amelynek a végén kerülhet sor a lelkészavatásra. Az öt éve bevezetett rend szerint a lelkészjelöltek egy-egy mentor mellé beosztva ismerkednek a gyülekezeti élettel, és készülnek a szolgálatra. Az alábbi, ApCsel 8,26–40-re épülő, rendhagyó bibliai parafrazis annak lehetőségét villantja fel, hogy a mai hallgató-mentor kapcsolat valamiképpen az apostolok korában gyökerezik. A következő sorok Fülöp diakónus és az etióp kincstárnok találkozásának felidézésével a mai mentorok és lelkészjelöltek elé is tükröt tartanak.

Hónapok óta lázas izgalomban élt mindenki: lesz-e elég jelentkező? Miként találunk majd egymásra? Összeillenek-e? Milyen lesz az elszállásolás?

Fülöp szívesen vállalt volna mentori szolgálatot. Jelentkezését elküldte Jeruzsálembe az „oszlappostoloknak”. Azt remélte, hogy legalább a hetvenkét fős tanítványi kör egy tagját megkapja munkatársnak. Szíve mélyén persze segéd diakónusra vágyott, hiszen annyiféle kellett szétszakadnia. Feltétlenül olyasvalakit remélt, aki tud citerán játszani, hiszen ő már kevésbé volt képes lekötni a samáriai fiatalokat. Házaspárt is szívesen fogadott volna. Egy kikötése volt: csak enunch ne legyen a jelölt.

Ugyanebben az időben az etióp is izgatottan várta az apostolok döntését. Szeretett volna Jeruzsálemben szolgálni, ezért fel is utazott a fővárosba. Vagy azt is el tudta volna képzelni, hogy Etiópiában maradhat, hiszen ott a szállást is

könnyen meg lehetett oldani. Szóban jelezte az apostoloknak, hogy továbbtanulási szándékai vannak: Ézsaiásból írta doktori értekezését, különös tekintettel arra a kérdésre, hogy ki a szenvedő szolga. Egyetlen kikötése volt: a kietlen, sivár és rossz hírű Samáriába ne kerüljön. Erről a vidékről ugyanis aggasztó értesülései voltak: tudta, hogy e keverék népség hazájától nem sok jót lehet várni.

Aztán megszületett a döntés. Nem Fülöp és nem is az etióp döntött. Még csak nem is a jeruzsálemi apostolok. Akkor ki? „Az Úr angyala pedig így szólt Fülöphöz...” (ApCsel 8,26a) Ugyanígy az Úr Lelke arra vezérelte az etiópot.

Találkoztak. Együtt utaztak egy éven át. Néha hintón, néha ócska batáron. De sokszor gyalogszerrel: „az apostolok lován”, hogy stílusosak legyünk. Útközben nagyon sokat beszélgettek Jeruzsálemtől és Etiópiáról, de legtöbbször mégis Galileáról. Felidéztek a názáreti Tanító

alakját, ismételtették a róla hallott elbeszéléseket és a neki tulajdonított magvas mondásokat. Meghitt beszélgetések során elgondolkodtak azon, hogy egy-egy élethelyzetben ő miként döntött volna. Együtt olvasták az Írásokat: Ézsaiást és Jeremiást, de bizonyos Máté, Márk és Lukács újszerű műveit is. Remélték továbbá, hogy János könyve is hamarosan megjelenik. Arról még mit sem tudtak, hogy egykor majd Júdás evangéliuma is napvilágra kerül.

Az összefüggéseket kutatták. Hogy kiről mondhatta a próféta ezeket a mondatokat: „Amint a juhok levágni viszik, és amint a bárány néma a nyírója előtt, úgy nem nyitja meg a száját. A megaláztatásért elvett róla az ítélet, nemzetségét ki sorolhatná fel? Mert élete felvitetik a földről.” (ApCsel 8,32–33) Az etióp megkérdezte: a próféta önmagáról mondja ezt vagy valaki másról. Erre Fülöp az Írásnak e helyéből kiindulva hirdette neki Jézust. Az etiópot szíven találta a prédikáció. Úgy érezte, más ember léte. Élete legnagyobb döntése formálódott meg benne. Ezért, csak

ezért várta, hogy egyszer már megálljon a hintó.

Úgy érezték: közös szolgálataik során mindketten formálódnak. Megélték az egymásrautaltság izgalmát és a közös feladatvállalás örömeit. Egy idő után már félszavakból is megértették egymást. Egyikük azt mondta: „szög”, másikuk így felelt: „olaj”. „Egyikük így szólt: „gyermek”, másikuk ezt mondta: „angyal”. Egyikük azt mondta: „test”, másikuk így felelt: „vér”.

Sokat látogattak. Az egyik asszony, akit samáriai otthonában kerestek fel, Jákób kútjához vezette őket, és egy különleges látogatóról mesélt. Könyvek között számolt be arról, ahogy az illető feltárta élete rejtegetett titkait oly módon, hogy fel is oldozta őt bűneiből. A samáriai gyülekezet felügyelője pedig folyton csodálatos gyógyulásáról beszélt, ahogy tizedmagával együtt megszabadult a leprától. „A többi kilencről azóta sem hallottam” – mondta nekik szomorkás szemmel. Sok samáriai borzongva mesélte, hogy villámló szemű galileaiak annak idején kis híján felégették városukat, ám mesterük parancsára visszakoyni voltak kénytelenek.

Kórházba is gyakran mentek. Az intézményt egy samáriai óslakos alapította, különös gondot fordítva a traumatológiára és a sürgősségi betegellátásra.

Légya éven át utaztak együtt. Sok minden történt még velük, de mindent elbe-

szélni nem tudok. Csak a végét mondom el.

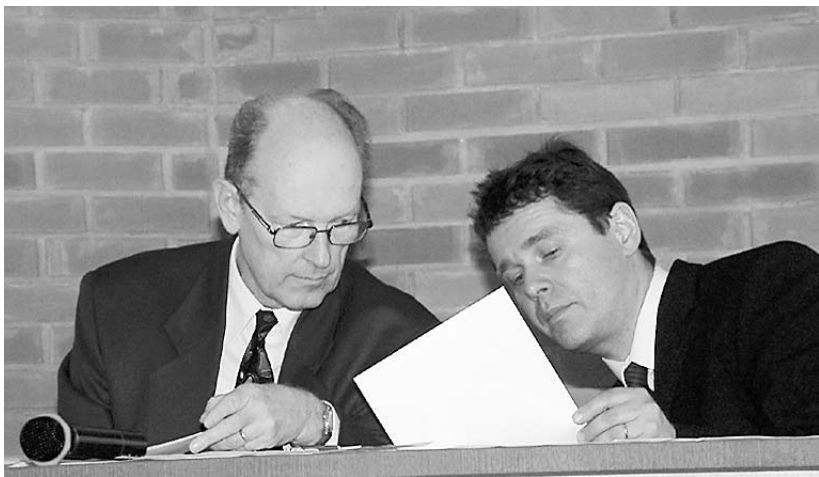
Egyszer csak megállt a hintó. Mindketten leszálltak. „Mi akadály...?” – kérdezte félenken az etióp. „Ha teljes szívedből hiszel, akkor lehet” – mondta neki Fülöp. Aztán egy ideig csend volt. Majd felharsant egy ősi ének, a confirma: „Erősítsd meg, Istenünk, amit cselekedtél értünk, és ne hagyj el népedet, kezeid alkotását. Erősítsd meg, Jézusunk, amit cselekedtél értünk, és tartsd meg, akiket megváltottál véred árán! Erősítsd meg, Szentlélek Isten, amit cselekedtél értünk, és egyesítsd híveidet békességben! Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mindörökkön-örökké. Ámen.”

Közös utazásuk ezzel véget ért. Az Úr Lelke elragadta Fülöpöt, és az etióp is haladt tovább a maga útján – immár nem aggódva, hanem örömezzel!

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

PRÚSZ-közgyűlés igeközelben

Novotny Zoltán elnök és Csoma Áron alelnök

► Székhelyén, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának épületében tartotta rendes évi közgyűlését június 15-én a Protestáns Újságírók Szövetsége (PRÚSZ). A médiamunkásokat tömörítő szervezet áhítattal kezdődött összejövetelén az alapszabály módosításainak elfogadása, valamint a tisztségviselőik jelölése, illetőleg megválasztása volt a „törvényben előírt napirend”. Ennek eredményeként (a tavasszal evangélikus püspököknek beiktatott Fabiny Tamás helyett) mostantól Csoma Áron református zsinati szóvivő tölti be a szövetség alelnöki tisztét, míg a titkári feladatokat Szentesi Zöldi László újságíró látja el. A PRÚSZ elnökévé ismét Novotny Zoltánt, a Magyar Rádió köztszerteiben álló főmunkatársát választották meg.

Egy keresztény tollforgatókat tömörítő szövetség közgyűlésén természetes, hogy a jelenlévők a tanácskozás kezdetén Isten igéjére figyelnek. Az együttléti „igei alaphangját” Barthel-Rúzsza Zsolt evangélikus lelkész adta meg. Rövid, a szeretet fontosságát és gyakorlati megélését hangsúlyozó elmélkedése után a levezető elnök, Novotny Zoltán vette át a szót, elsőként az alapszabályban tervezett módosításokat ismertetve.

A javaslatokat a közgyűlés elfogadta, így a jövőben a szövetség elnökségének a tagjait a korábbi kettő helyett négy évre választják.

Jóllehet a PRÚSZ még csak második születésnapját ünnepelhette idén tavasszal, a jelenleg mintegy százfős tagság további gyarapodásának is záloga lehet a most megalakított ifjúsági bizottság. Ezzel kapcsolatban a következő bejegyzés került az alapszabályba: „Az ifjúsági bizottság elősegíti, hogy az egyetemista, főiskolás hallgatók bekapcsolódjanak a PRÚSZ tevékenységébe. Ennek

érdekeiben kapcsolatot terem az egyetemek, főiskolák kommunikációs tanszékeivel és a hallgatói önkormányzatokkal, szakmai versenyeket, konferenciákat, tréningeket szervez. Az ifjúsági bizottság elnökét és négy – minden protestáns egyházból legalább egy – tagját a közgyűlés választja meg.”

A grémium a délután folyamán meghallgatta és elfogadta az elnöknek a szövetség tevékenységéről szóló beszámolóját, és ugyancsak jóváhagyta az ellenőrző, valamint az etikai bizottság jelentését.

A tisztségviselő-választást megelőzően a baptista egyházelnök gondolatai oldották a közgyűlési kötelezettségek végrehajtásának meglehetősen „újságíróidegen” procedúráját. A *Keresztény értékrend közvetítése a médiában* címmel dr. Mészáros Kálmán történetesen éppen arról a szolgálatról beszélt, amelyre alapvetően – létrehozóinak szándéka szerint – a két évvel ezelőtt megalakított PRÚSZ is hivatott.

■ G. Zs.

A férfiak miatt kezdődött minden...

Beszélgetés Schulek Edittel

► A német lelkészek imaközösségét 1916-ban alapították Gunzenhausenben. Az egyik lelképásztor, Ludwig Thimme meginvitálta a lelkészek feleségeit is, ám a férfiak végül úgy döntöttek, hogy inkább oldalbordájuk nélkül tanácskoznak. A nők így a maguk számára szerveztek programokat. Így jött létre a papnészövetség. Megalakulásuk kilencvenedik évfordulója alkalmából május 8. és 10. között háromnapos konferenciát szerveztek Burbach-Holzhausenben Gyökerek, amelyek bennünket hordoznak témacímrel. A rendezvényen hazánkat – egy kedves meghívásnak eleget téve – Schulek Edit, egyházunk ökumenikus és külügyi osztályának a munkatársá képviselte.

– Hogyan került kapcsolatba a német papnészövetségével?

– Gyakran látogatnak hozzánk bajor lelkészcsoporthoz, amelyeknek segítünk programjuk összeállításában, és szükség szerint kalauzoljuk őket; munkám legérdekesebb részének tartom, amikor vendégeket kísérhetek, megmutathatom nekik egyházunk intézményeit és gyönyörű fővárosunkat. A hazai papnétálkozó vendégeivel minden évben örömmel töltöm az egész hétvégét. A német papnészövetség egyik fő szervezője, Beate Peschke bajor lelkészfeleség több alkalommal is járt Magyarországon. A vele kialakult nagyon jó kapcsolat eredményeként másfél évvel ezelőtt a szövetségük tagjaiból álló csoport érkezett hazánkba; négy napig kísérhettem őket. Jólesik, hogy ez a látogatás olyan szép emlékként élt bennük, hogy „késői köszönetként” most ők láttak vendégül engem.

– Úgy tudom, nem Ön volt az egyetlen külföldi vendég.

– Így van, Ausztriából – ahol szintén létezik papnészövetség – is érkeztek hárman a találkozóra, amelyen összesen kilencvenen vettek részt. Egyébként, habár minden német tartományból voltak meghívottak, a szervezők különösen is odafigyeltek az egykori NDK területén élő és szolgáló papnékra.

– Mi volt ennek az oka?

– A valamikori Német Demokratikus Köztársaságban – közismert okokból – nem volt könnyű sem lelkésznek, sem pedig lelkészfeleségnek lenni. Ők mégis megmaradtak a hitükben, összetartottak akkor is, és rendszeresen találkoznak azóta is. Nyugalomba vonulásuk után is aktívak maradtak, részt vettek és vesznek gyülekezeti életében. Nagyon megfogott, hogy milyen figyelemmel és szeretettel gondoskodnak idős, beteg, özvegy papnétaikról.

megmaradnak tibennetek, akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek.” (15,7)

– Úgy tudom, Ön is tartott egy beszámolót.

– Igen, röviden bemutattam hazánkat, áttekintést adtam egyházunk helyzetéről, és beszámoltam a magyar papnék körében végzett szolgálatokról. Nagy érdeklődéssel hallgattak, hiszen számos német gyülekezetnek, illetve lelkész házaspárnak van magyarországi kapcsolata. A magyar és a német papnék kapcsolatát erősítette, hogy 2002-ben a bajor Pfarrfrauenbund tagjai közé választották D. Szebik Imre nyugalmazott püspök feleségét, Máriát, valamint Görög Hajnalkát, Görög Zoltán lelkész házastársát.

– Hogyan zajlott ez a jubileumi konferencia?

– Mindennap áhítattal kezdtünk, ezt csoportos beszélgetések követték, és ugyancsak adódott lehetőség a közös

Beate Peschke és Schulek Edit

muzsikálásra. Különösen megható volt számomra, amikor két – egy kelet- és egy nyugatnémet lelkésznek álló – kórus dalban mondta el a papnészövetség történetét.

A szűkebb körű összejöveteleken egy-egy csapat dolgozta fel a kilencven esztendő eseményeit. Színvonalas előadásban méltó módon emlékeztek meg a szövetség alapítójáról, Clara Heitefußról, aki Ludwig Thimme kérésére vállalta el az egyházi szerveződések vezetését. A testvérnők – kezdettől fogva így nevezték ugyanis egymást – felismerték, hogy szükségük van az őszinte, nyílt beszélgetésekre, a Szentírással kapcsolatos kérdéseik megvitatására és mindenekelőtt a közös imádságra. Mottóul János evangéliumának egy versét választották: „Ha megmaradtok énbenem, és beszédeim

– Ön nem papné. „Kívülállóként” hogyan élte át a lelkészfeleségek számára rendezett alkalmat?

– Igaz, hogy nem vagyok papné, de édesapám lelképásztor volt, így nagyon is ismerős számomra egy lelkészcsalád élete. Jó volt, hogy ezen a találkozón sok személyes beszélgetésre kerülhetett sor, és megtapasztalhattam, átélhettem, hogy közösek az örömeink és a bánataink, éljünk akár Keleten, akár Nyugaton. A személyesség és a kapcsolatok ápolása miatt volt jó ez az összejövetel, és ezért várom nagyon a legközelebbi hazai papnétálkozót is, amely tavasszal a tisztségviselői miatt elmaradt, de reménység szerint ősszel megrendezik, és én újra kalauzolhatom a hozzánk látogató bajor vendégeket.

■ GAZDAG ZSUSZANNA

Nincs két egyforma krumppli

► Finnország Pori nevű városában június második hetében egy tíz nemzetet felvonultató nemzetközi konferencia zajlott, amely a Bevándorló gyerekek az ifjúsági munkában címet viselte. A magyar csapatot ifj. Cselovszky Ferenc, a Deák téri gyülekezet igazgató lelkésze, Baranyay Csaba községi lelkész, Darvas Anikó Deák téri gyermek- és ifjúsági munkás, valamint e sorok írója alkotta.

– Minden gyereknek adunk egy krumpplit – meséli Greg, a lengyel önkéntes fiú, aki Poriban egy bevándorlók integrálását célzó iskolában dolgozik. – Miután mindenki jól megnézte a maga krumpliját, összeszedjük és egy kupacba tesszük őket. Ezután jön a feladat: válasszák ki, melyik krumppli volt náluk. A játék segítségével könnyebb megvilágítani, hogy mindannyian mások vagyunk: sokféle nemzetiséghez tartozunk, különböző a kultúránk, a vallásunk, a temperamentumunk, a bőrszínünk, az öltözködésünk, de mindannyian emberek vagyunk. Sőt arra is fel lehet hívni a figyelmet, hogy az egyes nemzeteken belül is minden ember más és más, nincs két egyforma orosz, finn vagy szomáliai sem.

Mint megtudtuk, Finnországban az elmúlt időszakban nőtt meg ugrásszerűen a bevándorlók száma, ezért a finneknek mostanában kell szembenézniük a multikulturalitásból adódó jelenségekkel, illet-

FOTÓ: CSELOVSZKY FERENC

ve a finnek és az emigránsok egymáshoz való problematikus viszonyával. Az új helyzetben megváltozik a szavak jelentése: mi a „normális” és mi a „más” egy egyre sokszínűbb társadalomban?

Egy felmérés során olyan finn fiatalokat kértek meg arra, hogy határozzák meg a „normális” szó jelentését, akik évek óta emigráns gyerekekkel közösen tanulnak az iskolában. A válaszok lényege eképpen foglalható össze: „Az a normális, akin nem látszik, hogy honnan jött, aki mindent úgy csinál, mint mások, és akit könnyen meg lehet érteni.”

Mindeközben a bevándorló családok is félelemmel és bizalmatlanul tekintenek a befogadó országra, mert a kevés kapcsolatból adódóan az itt élő emberekről való információikat főképp a tévéből és az ut-

cáról szerzik, és ezáltal főleg a szélsőségeket ismerik meg. Megannyi stresszt kell elviselniük, amelynek egy részét még a szülőföldjükről hozták magukkal, másik része a nyelvi nehézségekből adódik, a harmadik pedig a beilleszkedés és a saját kultúra megőrzésének állandó konfliktusából ered.

Végül egy, a vallásosság hatására vonatkozó kérdés kapcsán megtudhattuk, hogy a vallásos identitás tudatos vállalása inkább segítséget jelent az emigránsok számára a beilleszkedésben. A vallás ugyanis többnyire hozzájárul ahhoz, hogy az ember pozitívan tudja megítélni, és értékesnek látja önmagát. Erre pedig az idegen kultúrában, környezetben élve különösen is nagy szükség van.

■ MÁDY ERZSÉBET gyermekreferens

Könyvtár ajándékba

A közelmúltban elhunyt Szigethy Sándor – Svédországban élt evangélikus lelkész, vallásstanár – végrendeletében könyvtárát a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégiumnak adományozta. A hagyaték elszállítására Menyes Gyula püspöki titkár, valamint Tölli Balázs, a Líceum igazgatója utazott ki a skandináv országba. A magyarországi küldöttség részt vett az immár kilencedik alkalommal megrendezett, Ige és anyanyelv című versmondó és bibliaolvasó verse-

nyen a közép-svédországi tångardei gyülekezeti központban. A megemlékezésen Tölli Balázs volt a zsűri elnöke. A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség pünkösdvasárnapi konfirmációi istentiszteletén Menyes Gyula is adott lelki útvalót a konfirmandusoknak.

(A Svédországban készült hangképes riport-összeállítás meghallgatható a Magyar Rádió Kossuth adójának hullámhosszán július 3-án 13.30-tól az evangélikus egyház félórájában.)

Képiünkön Molnár-Veress Pál lelkész (balra) adja át a hagyatékot alkotó könyveket Menyes Gyulának (középen) és Tölli Balásznak

Az emlékezés csendje

Temetői séta Sopronban

Bizonyára vannak, akik különösnek tartják, hogy a mai világban, amikor életünk tele van feladatokkal, tervekkel, megoldandó kötelességekkel, könyvet adnak ki a temetőről. Mintha a temető nem tartozna bele az életünkbe. Pedig szól a múltól és az örökkévalóságról. Kétségtelen, hogy vannak, akik rettegéssel, félelemmel gondolnak rá, és ha csak lehet, elkerülik. Mások viszont igénylik az emlékezés csendjét, szent áhitát.

Tschürtz Nándor könyve nemcsak megjelenésében izlélés, szép, hanem tartalmában is nagyszerű, értékes munka. Kitűnő útítárs és vezető ez a kötet a temetői „lelki egészségügyi sétához”. A kiadvány a teremtő Istennek arról a szaváról tesz bizonyosságot, hogy „porból vagy és porrá leszel”. A keresztény ember reménysége azonban túllát a poron, temetőn és halálon! Erről beszél ez a 263 oldalas könyv is anélkül, hogy prédikálna.

A könyv elején rövid, összefogott történelmi ismertetést kapunk; megtudhatjuk, hogy a reformáció kezdetétől 1674-ig közös temetőbe temetkeztek a soproni evangélikus és katolikus hívek a Szent Mihály-templom körül. A kötet továbbá ismerteti az ez után használt temetők történetét is.

A kötet legérdekesebb és talán legértékesebb része a régi evangélikus temető harminchat sírkövének leírása, a rajtuk látható szövegeknek a számbavétele. Neves személyiségek és családok történetéről beszélnek a hatalmas márvány- vagy kőtábla alá vésett feliratok. Minden síremlék ismertetése szakszerű, művészettörténeti bemutatással kezdődik. A kőtáblán olvasható a sírban nyugvóknak vagy családjának a neve, rangja, élettrajzi adatai. A két-négy méter magas síremléktáblákon húsz-harminc vagy még több soros vésés olvasható. A címerek és egyéb díszek az akkori soproni kőfaragó-művészet szép emlékei.

A síremlékszövegek érdekes és tanulságos ismeretést nyújtanak a 16–18. század keresztény kegyes-

ségéről, hívő, biblikus gondolkodásáról. Ha a sok dicsőítő, magasztaló visszaemlékezéstől el is tekintünk – az ítélet nem a mi dolgunk! –, az emléktáblák készítőit komolyan vették a feltámadás, az ítélet és az örök élet evangéliumi üzenetét. A jézusi üdvbizonyosság átüt a málló, nehezen olvasható szövegeken. Társadalmi, szociológiai szempontból is tanulságosak a kőbe-márványba vésett sűrű sorok.

Az értékes, szép kötet végén, *A soproni evangélikus temető és köztemető képekben* című fejezetben mintha zárandókútra invitálna a szerző. Megjárjuk a temetőt. Végigmegyünk a sorokon, és talán meg-megállunk egy kedves sírjánál. A szép fényképfelvételeket tartalmazó könyv a temetőbe kimenni már nem tudóknak segít a hálás emlékezésben.

A temető régi keresztény neve *koimétérion*, amely alvó-, pihenőhelyet jelent. A szép könyv segítségével halottaink pihenőhelyén járunk. Amikor letesszük, nemcsak a temetőben alvó szeretteink képe jelenik meg előttünk. Lélekben, hit által velünk van Jézus, a feltámadott Úr is, akihez a könyv végén így szólnak egy szívből jövő ima utolsó mondatai: „Add nekünk Szentlelked erejét, hogy a bűn ellen harcoljunk, szeretetben növekedjünk, és a hitben megálljunk, egykor pedig együtt örvezzünk színed előtt el nem múló örömmel. Jézus Krisztusért, a mi élő Urunkért és Megváltónkért. Ámen.”

■ SÜMEGHY JÓZSEF

Tschürtz Nándor: *A soproni evangélikus temetők története és síremlékei. A szerző kiadása, Sopron, 2006. Kapható a Soproni Evangélikus Egyházközség irattérjében (Bünker János Rajnár köz 2.), valamint a Vörös Cédrus könyvkereskedésben (Sopron, Mátyás király u. 34/f). Postai úton megrendelhető utánvétellel a következő címen: Tschürtz Nándor, 9400 Sopron, Homvéd u. 10. A könyv ára 2500 forint + 950 forint postaköltség.*

Egység a nyelvben – egység a hitben

▶ **Járt-e már úgy, kedves Olvasó, hogy elbizonytalanodott egy-egy vallási-hiteleti kifejezés helyes írásmódját illetően? Talán még a helyesírási szabályzatot vagy valamelyik szótárt is felütötte, hogy eloszlassa kétségeit? Nos, ha így tett, valószínűleg csalódnia kellett: helyesírási szakkönyveink ugyanis igen ritkán igazítanak el ezekben az esetekben... Mit tegyünk hát, ha mégis választ szeretnénk kapni a kérdéseinkre?**

Mindenekelőtt szögezzük le: *A magyar helyesírás szabályai* című kiadványtól – melyet a köznyelvben csak helyesírási szabályzatként emlegetünk – nem várhatjuk el, hogy minden problematikus esetre kitérjen. Szótári része is csupán néhány ezer nyelvi alakulatot tartalmaz – azokat, amelyeknek az írásmódja a legtöbb fejtorést okozza. *A Magyar helyesírási szótárban*, illetve az Osiris Kiadó gondozásában a közelmúltban megjelent *Helyesírás* című kötetben azonban már jóval több (az előbbiben mintegy 140 ezer, az utóbbiban 210 ezer) kifejezés között kereshetünk.

Tudnunk kell ugyanakkor azt is, hogy egy-egy tudományterület szakszókincsének írásmódjáról a szaknyelvi helyesírási szótárak adnak felvilágosítást. Például a mérnököknek, az orvosoknak, a vegyészeknek, a közgazdászoknak csak fel kell ütniük a saját szótárukat, és – nagy valószínűséggel – máris megtalálják benne a keresett kifejezést. Amint arra már lapunk hasábjain nem egy ízben kitértünk, a teológusoknak (és az egyházi nyelvhasználat kérdései iránt érdeklődő laikusoknak) nincs hová fordulniuk, mivel még nem készült el a helyesírási szabályzatuk és szótáruk. Ennek a problémának az orvoslására az utóbbi időben több megoldási kísérlet is született egyházunkban: cikkek, tanulmányok láttak napvilágot, melyek a szótár szükségességére hívták fel a figyelmet, illetve egy-egy esetben konkrét megoldási javaslatok is megfogalmazódtak. Hetilapunkban is olvashattak már az idegen eredetű vallási kifejezések, valamint a Szentháromság Isten személyeit helyettesítő névmások írásmódjáról. Nem véletlenül: olvasószervező kollégámmal szívügyünknek tekintjük ezt a kérdést.

Katolikus testvéreink szintén felismerték az egyházi nyelvhasználat (és ezen belül a helyesírás) terén

uralkodó kaotikus állapotokat, ezért – elsősegélyként – egy kis kiadványt állítottak össze. Az *Útmutató egyházi kifejezések helyesírásához* című kötet a leggyakrabban előforduló vallási-hiteleti szavak megfelelő írásmódjához ad némi segítséget.

Hogyan is készült ez a füzetke? Az *Új Ember* szerkesztőségének munkatársai összegyűjtötték a legtöbb gondot okozó szavakat, kifejezéseket. Ezt a listát egy nyelvészektől, teológusoktól, illetve a katolikus sajtó képviselőiből álló munkacsoport megvitatta. Végül a tanácskozási eredményeként létrejött szójegyzéket a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia is véleményezte, majd a Szent István Társulat idén tavasszal kiadta.

Amint a szerkesztők a bevezetésben hangsúlyozzák, a szótár összeállításakor nem törekedtek a teljességre, hiszen munkájukat csupán az első lépésnek szánták: távlati tervek egy egyházi nyelvhelyességi kézikönyv megalkotása. A példaanyagban – egyebek mellett – kísérletet tesznek a különféle egyházszervezeti egységek, egyházi intézmények (egyházmegyék, plébániák, szerzetesrendek, templomok neve), illetve bizonyos teológiai fogalmak (*eucharisztia/Eucharisztia, eszkatológia, Istenszülo* stb.) írásmódjának rögzítésére. Amikor egy-egy alakulat helyesírásáról döntöttek, igyekeztek szem előtt tartani az akadémiai szabályzat előírásait, ám nem egy esetben tudatosan eltértek tőlük: például javasolják a *szenttéavatás, nemkeresztény, krisztushívő* formát. (Az Osiris-féle *Helyesírásban* – a szabályzattal összhangban – ezek a következőképpen szerepelnek: *szentté avatás, nem keresztény, Krisztus-hívő*.)

Bármennyire szerény is ez a kiadvány (az ára is az mindössze 220 forintba kerül!), mindenképpen fontos mérföldkő lehet az egységessé válás felé vezető úton. Ugyanakkor bízunk benne, hogy ezek a törekvések nem maradnak csupán a katolikus egyházon belül, hanem szélesebb körre is kiterjednek majd. Jó lenne, ha a nyelvhasználati-helyesírási szabályozás párbeszédet indíthatna el a felekezetek között, melynek eredményeként egy egységes teológiai helyesírási szótár (egyházi nyelvhasználati kézikönyv) születhetne. Szép példája lenne az ökumenikus közeledésnek.

■ GYÖRI VIRÁG, az EvÉlet vezető olvasószervezője

Útmutató egyházi kifejezések helyesírásához. Szent István Társulat, Budapest, 2006.

Múzeumi híradó 2006

„Örülök, hogy délutáni sétámat a kiállítás megtekintésével tettem tartalmasabbá” (március 12.). „Tanulságos, érdekes tárlat. Ajánlanám felekezettől függetlenül mindenkinek, akit érdekel a hazai történelem, irodalom” (augusztus 2.). „Véletlenül jártam erre, bejöttem, és óriási élmény volt. Nagyon sok érdekes információt kaptam, sokat tanultam” (szeptember 2.). „Es war eine tolle Erfahrung zu sehen, wie eng Europa verbunden ist in Geschichte, Kultur und natürlich Religion” – azaz „pompás volt a tapasztalat, hogy Európa mennyire össze van kötve a történelemben, kultúrában és természetesen a vallásban is” (szeptember 2.).

Ilyen beírásokat olvashatunk az Evangélikus Országos Múzeum 2005. évi vendégkönyvében. Azt mutatják, hogy a betérők meggazdagodva hagyják el ezt a helyet. Az alábbiakban rövid számadást szeretnék adni múzeumunk életéről egész egyházunk számára. Továbbra is hordozzuk imádságban, hiszen missziói küldetést is betölt. Céлом e cikk az, hogy kedvet ébresszek a látogatáshoz – a látnivalók ugyanis nemcsak szépek, hanem tanulságosak is.

Az elmúlt évben az állandó kiállításokon kívül három kisebb, időszaki kiállítás volt. Az előző évről húzódtott át a *Kinczler Gyula* kőbányai felügyelőnk által az 1956-os forradalomról készített, de eddig még nyilvánosságra nem hozott fényképsorozatának a kiállítása. A tárlat nagyon sok látogatót vonzott. Megható bejegyzéseket olvashatunk a vendégkönyvben – a forradalom felidézése többeket személyesen is érintett: „Szomorú-boldogan láttam a gyermekként személyesen átélt forradalom és megtorlás dokumentumait” (március 16.). Egy angol nyelvű bejegyzés: „A haza legbátrabbjai ők. 1956 novemberében a brit ejtőernyős alakulat tisztje voltam. Én voltam felelős mindazokért a menekülte-

kért, akik Magyarországról városunkba érkeztek. Mindannyian nagyon bátrak voltak” (március 15.).

Tavaly március 31-én nyitottuk meg a 250 éves a *konfirmáció Magyarországon* című kiállításunkat. (A legrégebb, konfirmációra vonatkozó adatunk 1755-ből való.) Igen sokan ismerték fel magukat a kiállított konfirmációi képeken, vagy örvendeztek, amikor konfirmáló lelkészük fényképével találkoztak. Ilyen bejegyzé-

stlen dicsőségére” (június 28.). Egy német nyelvű bejegyzés: „Jó és fontos volt nekünk, evangélikus német keresztényeknek hallani és látni, hogy egy Urunk van” (április 29.). „Itt a múzeumban már többször voltam, és mindig találok új, érdekes kiállítást. Várom az újabb érdekeségeket” (május 28.).

A tavalyi harmadik kiállításunk december 9-én nyílt meg *A magyar honleány igaz mintaképe* címmel. Tíz, a 19. század

szerkesztőnője, *Veres Pálné* az első leányközépiszkola megalapítója, *Beniczkyné Bajza Lenke* az első befutott regényíró. (Utóbbi népszerűsége akkoriban vettekedt *Jókai Mór* olvasottságával.) Igen személyessé teszi a kiállítást több, kézzel írott levél, valamint fényképalbum és jellegzetes női tárgy. Az emlékezés és a tiltakozás különös elegye volt az a gyöngy karkötő, amelyet sokan hordtak, s amelyen az aradi vértanúk nevének kezdőbetűi láthatók. A „titkosírás” feloldása egy német nyelvű intés: *Pannónia, ne feledd halottaidat, mint vádlók, élnek! „Köszönjük, hogy a mai világban nőként ide belépve, erőt merítve a múltból, keményen dolgozva a jelenben, talán hagyunk valamit mi is a jövő nemzedéknek”* (december 15.).

Munkatársaink szeretnék, ha már a gyerekek is megtanulnák értékelni a kiállításokat. Ezért nagy örömmel fogadjuk a konfirmandus- és az iskolai csoportokat. Szombati napokon – évente néhány alkalommal – „gyermekfoglalkozást” szervezünk, amikor a gyermekekkel közösen „készítünk” vagy megvizsgálunk múzeumi tárgyakat; az alkotás és a játék izgalmaiban próbáljuk meg közelebb hozni hozzájuk a múltat. Még Hartáról is jött gyerekcsoport egy ilyen foglalkozásra. „Nagyon köszönjük a néhány szép órát, amit itt tölthettünk a múzeumban a gyermekfoglalkozáson. A gyermekek sok élménnyel gazdagodhattak” (május 5.). A múzeumi világnap alkalmából tavaly már másodszor megrendezett *Múzeumi majálisunk* egész napos programjával várta a nagyérdeműt. Remélhetőleg egyre többeket vonz majd ez a kapcsolódási forma.

Kis múzeumunkban arra törekszünk, hogy szakszerű és látogatóbarát vezetést adjunk. A magyaron kívül angol és német szóbeli vezetést biztosítunk, és további hat nyelven adjuk kézbe a mú-

A múzeumi majális pódiumbeszélgetése 2005. május 28-án

seket találunk ezzel a kiállítással kapcsolatban: „A múzeum egy meghitt sziget a nagy pesti forgalomban. Azt kívánom mindenkinek, hogy az, amit a konfirmáció kifejez – a Jézus Krisztus iránti elkötelezettség vállalása – ne maradjon a múzeum falai között, hanem sóvá és világozássá váljék az emberek javára és

viharos évtizedeiben élő evangélikus asszonyra emlékezünk, akik sokat munkálkodtak a hazáért. Többen közülük úttörőként, jó néhány nehézséget legyőzve – az úttörőknek mindig nehéz – tevékenykedtek: *Kossuth Zsuzsanna* az első főnövér volt a hadikórházakban, *Kánya Emília* a monarchia első lapalapító

FOTO: BORTA DÉNES

zeumi vezetőket, hogy a magyarul nem tudók is megértsék kiállításainkat. Ezt nagyon sokan értékelik a vendégkönyvben is. „Köszönöm a rácsodálkozást az evangélikus egyháza. Mint római katolikus vallású egyén élveztem a vezetést” (május 18.). „Amerikai evangélikusként kimondhatatlan élmény volt Luther Márton keze írását látni, valamint megismerkedni a reformáció áldozataival és nehézségeivel” (angol nyelvű bejegyzés). „Alig várom, hogy nagymamával Londonban beszélhessek a múzeumok ezen gyöngyszeméről.” „Csodálatos volt végigjárni a múzeumot és érezni a hit melegét, mely erősítette az evangélikus pionirokat hitük melletti kiállásukban” (egy görög ortodox pap Bejrútból, Libanon fővárosából).

Igyekszünk lépést tartani a technikai fejlődéssel is. Érintőképernyős számítógépünk segítségével nagyon sok információt közlünk az időszakos kiállítások anyagához kapcsolódóan.

Az állami segítség csökkenése ellenére sikerült négy nagyobb restaurálást (kép és bútor) befejezni. Távlatbái célunk azonban a múzeum bővítése.

■ MISSURA TIBOR

A déli kerület

Baranyai Béla

Orosházán született 1911-ben. Evangélikus vallású szülei tíz gyermeket neveltek fel. Őt fiútestvére az édesapa példáját követve vasutas lett; ő – szemgyengesége miatt – a polgári iskolát befejezve kereskedő szakmát tanult. 1940-ben önállósította magát, *Sín és Baranyai* néven fővárosi színvonalú fűszer- és csemegekereskedés társtulajdonosa lett Orosháza főutcáján. A háborús évek után a boltot államosították. Előbb segédmunkásként dolgozott, később szakértelmére a földművelésügyi minisztérium tartott igényt.

Egyházához egész életében hű maradt. 1929-ben lépett be az orosházi Keresztény Ifjak Egyesületébe. A képviselő-testület, majd a presbitérium tagja volt. 1974-től 1984-ig az Orosházi Evangélikus Egyházközösség jegyzője, 1993-tól tiszteletbeli presbiter.

Hódmezővásárhelyen él. Kilencvenöt esztendősen az idei tisztújításkor már nem vállalta a presbiteriséget, a gyülekezeti alkalmakat azonban – ha ereje engedi – még most is hűségesen látogatja. És hogy mit jelent számára evangélikusnak lenni? „Az életemet – feleli. – Evangélikusnak születtem, evangélikusként is szeretnék meghalni.”

Dr. Eördögh Endre

Kántortanító édesapja mellett gyermekkorában, az evangélikus egyházi szolgálaton keresztül találkozott a gyakorlati kereszténységgel Tolnanémediben. A gyülekezet lelkipásztora – *Sass Endre* – lelkeszté szerezett volna nevelni kántora fiából. Az ötvenes évek azonban nem bátorították a családot arra, hogy tehetséges fiuk ezt a pályát válassza.

A gimnáziumi érettségi után magyar szakon szerzett diplomát; a Bajai Tanítóképző Főiskolán tanszékvezetőként vonult nyugdíjba.

A Bács-Kiskun Evangélikus Egyházkerület egyik kis gyülekezetében, Baján gyülekezeti felügyelő lett; hat évvel ezelőtt pedig egyházkerületi felügyelővé választották. Örömmel vett részt kilenc éven át az egyetemmes zsinat munkájában. *Evangélikus légkörben nevelkedtem.*

A hit nemzedékről nemzedékre öröklődött Partiumból származó családkban. Édesapám kántortanító volt. Édesanyám – bár csak a házasságkötéskor került kapcsolatba az evangélikus egyházzal – evangélikusként élt élete végéig. Nyelvtörténetem is szorosan kötődik a hithez; disszertációm a protestáns erdélyi szótárírókról írtam.

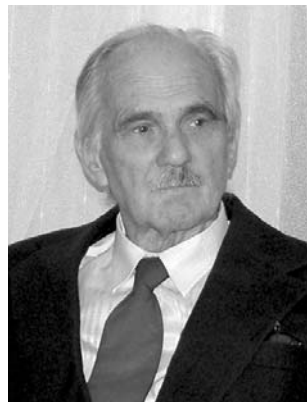

Gryllus Vilmos

Miskolcon született 1922. augusztus 20-án, államalapító Szent István király ünnepén. Az ősi családi hagyományokhoz híven ő is a mérnöki hivatást választotta: Budapesten az építésmérnöki karon szerzett diplomát. Feleségével, Éva nével ötvenhét esztendeje hű társai egymásnak. A 127. zsoltár képével élve Vilmos bácsi „tegezében” két mérnök diplomás, Kossuth-díjas művész fiúval és hat unokával büszkélkedhet, ha netán „szóváltásba kerülné a kapuban”.

A Pesti Evangélikus Egyházzal való kapcsolata 1947-ben kezdődött, amikor az egyetemi énekkar feloszlását követően új kórust keresett. Így lett a Lutheránia tagja. Tíz év elteltével, 1957-ben a gyülekezet presbiterévé választották. Egyházi szolgálatában meghatározó útravalóként tartja számon a testület beiktatásakor Ordass Lajos püspök Mt 5,13–16 alapján mondott igehirdetését: ti vagytok a föld sója..., a világ világossága..., a hegyen épült város...

Két presbiteri cikluson keresztül volt az egyházközösség jegyzője, két és fél cikluson át pedig – 1991-től a mai napig – a felügyelője. Építésmérnöki szakértelmét örömmel és fáradhatatlan szolgálatkészséggel kamatoztatta a gyülekezet otthonul szolgáló, Krausz János, Pollack Mihály és Hild József

építész munkáját őrző műemlék épületegyüttes gondozásában. A gyülekezet elnökségében nyitott szívű, a régi értékeket híven őrző, ám az újra fiatalosan fogékony társa lelkeszeinek. Személyében egyesül a próbákban érlelt bölcsesség és az életvidám derű.

Az ember ritkán választhatja meg szabadon a vallását. Szüleim, nagyszüleim evangélikusok voltak; egyértelmű volt, hogy engem is evangélikusnak kerestek, illetve hogy ebben a szellemben neveltek. De én is ezt a vallást választanám, mert megadja mindazt, amire egy embernek szüksége van – még ha a saját harcait mindenkinek magának is kell megvívnia.

A Gondviselő jól „osztotta be” az elfoglaltságaimat; pontosan kiszámolta, hogy mikor kell felügyelőnek lennem, hogy az egyháznak mikor van szüksége a szolgálatomra, és hogy építésmérnöknek mikor tudok az egyház segítségére lenni.

Dr. Kéry Lajos

1937. december 27-én született Budapesten. Lelki otthonát a fásori gyülekezetben találta meg. Ebben a templomban konfirmált 1951-ben *Kemény Lajos* szolgálatával. Később a zuglói gyülekezet tagja lett, ahol nagy hatással voltak rá *Scholz László* igehirdetései. Orvosegyetemi tanulmányokat folytatott, majd 1962-ben a Semmelweis Egyetem Ortopédiai Klinikájára került, ahol harmincöt évig megszakiítás nélkül dolgozott. Innen osztályvezető főorvosként ment nyugdíjba. Jelenleg – nyugdíjasként – a Szent Rókus Kórház ortopédiáján és a BM Központi Kórház és Intézményei Városligeti fásori épületében lévő ortopédián rendel.

1971-től a fásori gyülekezet presbiter, majd másodfelügyelője. 2000-től a Pesti Egyházkerület felügyelőjeként fejtett ki áldásos tevékenységet. Szeretett fásori temploma megszületéséért komoly anyagi áldozatot hozott: jelentős összeggel támogatta a legnagyobb harang elkészítését, valamint adakozott az oltártér új, már-

ványlapos padlózatának elkészültéért is. *Az evangélikus hithez fűződő viszonyom összefügg a családommal és a nevelésemmel. Hitem alapja az, amit otthonról kaptam és hoztam. A fásori gimnáziumba jártam, a Kéry család több tagja is gyülekezeti tisztséget töltött be a Budapest-Fásori Evangélikus Egyházközösségben. Édesapám temetésén is azt írtam a koszorúra: „A te erősséged az én erősségem is.” A hit számomra az élet minden területén fontos szerepet tölt be. Minden jelentős döntés előtt megkérdem magamtól: „Mit tenne most Jézus?”*

A hűségérmesek többsége a május 28–29-én Bonyhádon megrendezett egyházkerületi konferencián vehette át kitüntetését a kerület elnökségétől, Gáncs Péter püspöktől és Szemerei Zoltán kerületi felügyelőtől.

► „A szeretet és hűség ne hagyjon el téged...” A *Példabeszédek* könyvének mondata öleli körbe a Déli Evangélikus Egyházkerület hűségérmén látható bibliai szimbólumot. Az alfa és az ómega, a görög abécé első és utolsó betűje Jézus Krisztusra, az ő hűségére utal. Ez kíséri végig földi életünket, sőt a síron túl is számíthatunk rá. Ez a hűség a gyülekezeteinkben évtizedek óta szolgáló, nem lelkeszi munkatársakon keresztül is eljut hozzánk, gazdagítja mindennapjainkat. Az egyházkerület közgyűlése által alapított hűségérmem – *Várhelyi György* szobrászművész alkotása – ezt az isteni forrásból fakadó, emberi életben testet öltő ajándékot „igazolja vissza”. Az ezért mondott köszönetet fejezi ki szerény, de kézzel fogható, maradó, bronzba öntött formában. Összeállításunk-

Lőrinczi András

Bajai lakos, családostól nyugdíjas. A Bajai Evangélikus Egyházközösség egyik legidősebb, példás életű és meghatározó tagja. Ötven éven át szolgálta a megye legkisebb gyülekezetét, annak presbitériumát és mindenkorai lelkészeit.

Kezdetben a presbitérium tagjaként, majd gondnokként és pénztárosként működött. Hosszú szolgálati ideje alatt három lelkész laikus segítője volt. Gyülekezetében kitartó szorgalommal intézte az egyházfenntartási és pénzügyeket, mellette pedig aktívan részt vett a hitéletben.

Közreműködött a templom és parókia három nagyobb renoválásában, tevőlegesen a kisebb tennivalók elvégzésében is. Mindkét feladatát lelkesen és hittel látta el. Rendszeres résztvevője volt a megyei és kerületi szinten szervezett missziói rendezvényeknek és konferenciáknak.

A 2006. évi tisztújításkor a gyülekezet ismét gondnoknak szavazta meg.

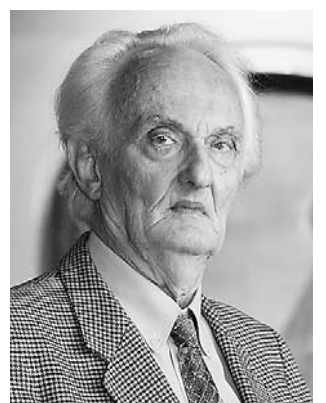
Gyermek- és középiskolás korom is elvlaszthatatlanul összefonódott az evangélikus egyházzal. Jártam vasárnapi iskolába, és ifjúkoromban is mindig ott voltam az istentiszteleteken. Kilencéves voltam, amikor evangélikus édesapám elhunyt, de a katolikus felekezethez tartozó édesanyám ragaszkodott ahhoz, hogy továbbra is vegyek részt az egyházközösség mindennapi életében. Ez így is történt; miután visszatértem a katonaságból, presbiter lettem, majd gondnok. Az utóbbi tisztséget 1967 óta töltöm be. Szeretem a gyülekezetemet, ezt a kicsi, családias hangulatú, összetartó közösséget.

Dr. Németh Pál

1923-ban született Szekszárdon. *Németh Gyula* gyülekezet-szervező és templomépítő evangélikus lelkész fiaként. A Garay János Gimnáziumban érettségizett, majd a pécsi Erzsébet Tudományegyetem Jogi Karán szerzett diplomát 1947-ben.

1939-ben, tizenhat évesen állt be a szekszárdi evangélikus gyülekezet organista-kántori szolgálatába. Később szerepet vállalt a háborút követő időszakban a helyi hangversenyélet megindításában. Egyházzenei áhítatokat, a város közönségét is vonzó énekkari, kamarazenekari, szólóhangszeres hangversenyeket szervezett, amelyeken orgonajátékkal működött közre, és vezényelt is. A zenebarátok számon tartották és kedvelték nevezetes orgonafélőráit. 1976-tól a Liszt Ferenc Társaság tagja.

Ézt eltehatvanhét egyházi esztendőben a liturgikus rendhez illő zenedarabok előadásával kísérte Isten igéjének szolgálatát, gazdagította és gazdagítja a gyülekezet ünnepeit. Temetéseken énekel, esküvőkön orgonakísérettel szolgál. Korábban rendszeresen tartott gyermek-bibliaórákat, segítője volt a felnőtt-biblikári és a kórházi

istentiszteleti szolgálatoknak. Dr. Németh Pál – korát cáfoló frissességgel – ma is gyülekezetének hűséges, igényes zenei tudású organista-kántora. Papi családban nőtem fel, édesapám Szekszárd templomépítő lelkipásztora volt. Természetes volt számomra, hogy belenőjek az evangélikus közösségbe. Öten voltunk fiútestvérek, édesapám igyekezett bevonni minket – és általában a fiatalokat – a munkába. Sokat hallottunk Lutherről, egyre sürűbben forgattuk a Bibliát. Az ébredés idején jutottam hitre; ez meghatározó elemény maradt a számomra. Szolgálatnak tekintetem a munkámat – jogtanácsosként mentem nyugdíjba –, és a gyülekezetben is örömmel láttam el évtizedeken keresztül a kántori teendőket.

hűségérmesei

ban bemutatjuk azt a tizenkét testvérünket, akik – az egyházmegyei ajánlása alapján – első ízben vehették át az egyházkerület elnökségétől a hűségérmeket. Nem valamiféle egyházkerületi „dicsőségtáblát” teszünk közzé, hanem Isten hűséges szeretetének aprópenzre váltott kincséiért mondunk köszönetet. Hálánkat és örömlenket szeretnénk megosztani lapunk olvasóival.

GÁNC S PÉTER püspök

Az alábbiakban a kiintézeteknek az érme átadásakor elhangzott méltatása, illetve a szerkesztőségünk által feltett kérdésre – „Mit jelent az Ön számára evangélikusnak lenni?” – adott válasza olvasható.

Oravecz Mátyás

1921. július 7-én született egy medgyesegyházai tanyán Oravecz Mátyás és Bagyinka Zsófia első fiúgyermekként. Ifjúkorától aktív tagja és szervezője a helyi KIE-nek, több ifjúsági órán hallgathatták igemagyarázatait Medgyesegyházán, Csorváson, Békéscsabán vagy Mezőmegyeren.

1946 óta aktív presbitere a gyülekezetnek; kezdetben jegyzőként, majd dr. Gubcsó András lelkész szolgálati idejének a kezdetétől hosszú években keresztül (2000-ig) – pár év kihagyással – felügyelőként szolgált a szeretett gyülekezetét, és munkálkodott előmenetelén. Lelkészsávság idején (mely számos sokszor előfordult a gyülekezet történetében) rendszeresen végzett igei és bibliaorai szolgálatokat a hívek körében. Mindvégig méltó – és ha kellett – kritikus elnöktársa volt és maradt a mindenkorai lelkésznek.

1965-ben készítette el a 2004-ben megjelent Másvilág című könyvének a kéziratát, amely az evangélikus egyház berkein belül kisarjadt „ágostonosok” életét mutatja be.

Oravecz Mátyás ma a Medgyesegyházai Evangélikus Egyházközség tiszteletbeli felügyelője, fiai közül ketten tagjai a gyulai, illetve a medgyesegyházai presbitériumnak. *Evangélikus családban születtem és nevelkedtem, de ha nem így lett volna, akkor is ehhez a felekezethez szerettem volna tartozni, annyira megragadott a tanítás tisztasága, egyszerűsége. Szeretek evangélikus lenni. Nagyra becsülöm Luther munkásságát. Hitem velejárója, hogy naponta olvasom a Bibliát, és rendszeresen imádkozom, mert Istennek tetsző életet akarok élni.*

Pintér Győző

Budapesten, közelebbről mai lakóhelyén, a Ferencvárosban született 1932. október 18-án. Elemibe a Deák térre járt, majd az Eötvös József Gimnáziumban érettségizett. A humán és a reál tárgyak iránt egyaránt nagy volt benne az érdeklődés, végül a Műegyetem építészeti karára jelentkezett. Fél évszázaddal ezelőtt, 1956-ban szerezte meg diplomáját; ez nyugalomba vonulásiáig kijelölte számára a világi pályáját. Élete igazi sorsfordító esztendőjének azonban megtérése évet, 1947-et tekint. Attól kezdve lényegében folyamatosan végez valamilyen egyházi szolgálatot. Több cikluson keresztül volt presbiter, gyülekezeti felügyelő, egyházmegyei felügyelő, de szervezett konferenciákat, vezetett bibliaköröket, készített hittankönyv-illusztrációt és – főként a gyermekmunkához – különböző szemléltető segédanyagokat. Számára természetes, hogy szükség esetén mérnöki szakértelmét is egyháza szolgálatába állítsa, mint ahogyan az is, hogy ezt mindenkor Ura iránti hálából, ellenszolgáltatás nélkül tegye. Számos egyházi épület tervezője, jelenleg elnöke a Magyarországi Evangélikus Egyház Építészeti és Egyházművészeti Bi-

zottságának. Évek óta tanít egyháztörténetet az Evangélikusok Közössége az Evangéliumért bibliaiskolájában, és több gyülekezetben igehirdetőként is szolgált, illetve szolgált. Nős, három gyermeke és hat unokája van.

Isten kezében az evangélikus egyház volt az az eszköz, amely Jézushoz vezetett. Mi, magyarországi evangélikusok nem nevezzük magunkat lutheránusoknak, mégis úgy érzem, Luther tanítása, magatartása és ezek máig tartó hatása az, ami megkülönböztet bennünket a többi felekezettől. Ez a hit lényegére figyelő, de nem mindent rendszerező, dogmatizáló tanítás teszi lehetővé, hogy az adiaforon kérdésekben szabadon döntsünk, és ezzel sok, Krisztusban „másként hívóval” testvéri kapcsolatba kerülhessünk.

Sándor Miklósné

1931-ben született Kecskeméten, 1986-ban lett presbiter. A közgazdaságtan területén belül a számvetőszi területhez ért a legjobban. A Kecskeméti Evangélikus Egyházközség gazdasági vezetője, valamint a Bács-Kiskun Egyházmegye pénztárosa. Otthonról hozott egyházszeretete életbölcsesté, továbbá a számszaki kérdésekben való nagy felkészültséggel egészül ki. Sándor Miklósné egyháza javára és Isten dicsőségére végezte és végzi munkáját. Emberismerete, gondoskodó szeretete meghatározó és példaeértékű mindannyiunk számára. *Édesanyám révén lettem evangélikus. Hitoktatóm és lelkészeim útmutatása alapján ébredtem rá arra, hogy az ember életében az a legfontosabb, hogy elfogadják, szeressék, és*

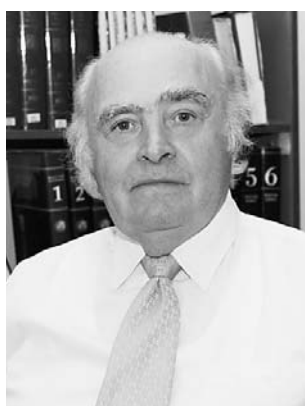
legyen feladata. Itt mindez megvan. Életcélom, hogy segíteni tudjak másoknak. Nem csak gazdasági vonatkozású tanácsaimmal tudok az egyház javára lenni: az Idősek Napközi Otthonában végzett szolgálat lehetőségét ad a gyülekezetünk idősebb tagjaival való találkozásra.

Dr. Simor Ferenc

1932. november 1-jén született Siklósra. Egyetemi tanulmányait 1956-ban fejezte be Budapesten, az Állatorvos-tudományi Egyetemen. Mint állatorvos a Baranya megyei Homorúdton, Babarcon, Bólyban, majd Siklósra tevékenykedett. Huszonkilenc éven át járási főállatorvos, huszonöt éven át a Baranya megyei állat-egészségügyi állomás igazságügyi szakértője, majd etikai bizottságának elnöke volt. Az Antall-kormány idején a Földművelésügyi Minisztérium állat-egészségügyi főosztályvezetője. Később négy éven át a Siklói Polgármesteri Hivatal alpolgármestere.

Sokoldalú ember. A Siklói Vár- és Múzeumbaráti Kör elnöke, az Országos Honismereti Szövetség elnökségének tagja.

Dr. Simor Ferenc több évtizeden át a Mohács–Magyarbóly–Siklói Társult Evangélikus Egyházközség példás hűséggel szolgáló ösztályvezetője, ezen belül a siklói gyülekezetben külön is felügyelő és kántor. 1968 óta a Déli Evangélikus Egyházkerület presbitere (több cikluson át), egyházmegyei presbiter is. Városáért, egyházá-

ért, gyülekezetéért fáradhatatlan szeretettel munkálkodó, nemes ügyeket szolgáló, evangéliumi lelkületű ember. *Kezdetől fogva természetes volt, hogy az evangélikus egyházhoz tartozzam, hiszen evangélikus családban születtem. A familiáris háttérnek, az otthon látott példának és fél évszázada hűséges társamnak köszönhetem, hogy hívő és evangélikus maradhattam, meg tudtam vallani a hitemet, nem inogtam meg az eltelt évek során. Szent Ágoston azt mondja: „Egy Isten van, de a hozzá vezető utak különbözőek.” Én az evangélikus egyházban találtam rá az Úrra és a siklói gyülekezetben a lelki otthonra.*

Tóth Lenke

Egész életében meghatározó evangélikus hite. 1919. május 22-én született Szentetornyán. Apja Tóth László tanító, édesanyja Démsz Teréz. Édesapja 1922-ben az orosházi evangélikus gyülekezet kántortanítója lett, 1925-ben Tóth Lenke is a helyi egyházközség iskolájában kezdte meg tanulmányait.

A polgári iskola elvégzése után a szarvasi evangélikus Luther Tanítónőképző Intézetbe iratkozott be. Hite elmélyült, szorgalmasan készült a rá váró feladatokra.

1939-től 1943-ig az orosházi egyházközség Katona utcai iskolájában helyettes tanítóként első és második osztályos gyermekeket nevelt. Ekkor úgy érezte, elhívása van a diakonisszai pályára, és Győrbe ment az anyaházba. Ott élte át a háború éveit, kisgyermekeket tanított, betegeket ápolta, lelkigondozást végzett 1952-ig, az anyaház megszüntetéséig. Néhány évig Téten szolgált mint kántor és bibliakör-vezető.

1955-ben hazatért Orosházára édesapja mellé segédkántornak. A legnehezebb időkben is járta a várost, gyűjtötte az egyházi hozzájárulásokat, vezette a gyermekbibliakört. Évekig a gyülekezet jegyzője, illetve énekkari tag volt, segített az egyházközség adminisztrációjában.

Jelenleg is aktív tagja a diakóniai csoportnak, életének elmaradhatatlan része a napi bibliolvasás.

Szeretem ezt a közösséget, ezeket az Istenben és Jézus Krisztusban hívő embereket. Édesapám kántortanító volt, így ebbe a közösségbe születtem bele. Később Isten elhívására, aki egy Orosházán szolgáló győri diakonissza nővér példáján keresztül mutatta meg nekem az utat, a győri anyaház diakonisszája lettem. Az anyaház megszűnése után visszajöttem Orosházára, és amiben csak tudtam, segítettem a gyülekezetet. Most, nyolcvanhét évesen már nincs elég erőm a látogatásokhoz. Isten ehelyett azt a szolgálatot bízta rám, hogy iges lapokat készítek. Különleges alkalmakkor, ünnepi istentiszteleteken osztogatom őket a híveknek. Tegenkívül leveleket írok a gyülekezet tagjainak, így próbálok erősíteni a hitüket.

Valach Ilona

1927. szeptember 16-án született Békéscsabán Valach György és Kokavecz Judit gyermekeként. Istenben való hite az egyházi szolgálat útjára indította. Az 1952–53-as tanévben tanult kántortanítóni az Üllői úton. 1954-től a gyermek- és a szombat esti istentiszteleteken szolgált, majd 1956. november 1-jétől napjainkig (azaz ötven éve folyamatosan) a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség hivatalos kántora. Kántori szolgálata mellett 1961-től a helyi gyülekezet adminisztrátora, majd 1967. január 1-jétől 1997. december 31-ig pénztárosa volt.

Munkáját a mai napig kitartó hűséggel és példamutató pontossággal végzi, tudásával mindig segítve a lelkészeket és a gyülekezet szolgálatait. Istentől kapott erővel végezte minden szolgálatát, a vészhelyes időkben sem mulasztva el egyetlen alkalmat sem, és Isten iránti hálával játszik ma is szeretett gyülekezetében az istentiszteleteken.

Mit jelent számomra evangélikusnak lenni? Mindent. Az életet. Ebben a hitben nőtem fel. Egyszerű szülők gyermeke vagyok, akik evangélikus iskolába jártak. Hat évig voltam a békéscsabai gyülekezet adminisztrátora, harmincegy esztendőig pénztárosa. Isten mindíg a tenyerén hordott. Ebben az egyházban hallgathattam a tiszta evangéliumot; a lelkészek igehirdetéseiből hétről hétre mindig erőt kaptam a továbblépéshez, valahányszor hullámvölgybe, nehéz helyzetbe kerültem.

Lelkészek minden mennyiségben...

Angyali küldetés

► Ahhoz, hogy Zsugyel-Klenovics Katalin mindenkit elbűvöl, kétség sem férhet. Június 17-ei ordinációját követően a rákospalotai gyülekezet, illetve a vendégsereg más tagjai hosszú sorokban várakoztak arra, hogy néhány kedves szóval köszönthessék őt. A frissen lelkésszé avatott ifjú hölgyről köszöntőjében dr. Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) rektora elmondta, hogy vidámságával már a teológián is kitűnt évfolyamtársai közül.

Katalin emberemlékezet óta a teológiára készült. Mint mondja, gyerekkorában „gyanúsán” sokszor lerajzolta a lelkészét. A családi példán kívül – nagypapája lelkész volt – az iharosberényi gyülekezetben eltöltött évek érlelték meg benne az elhívást. Gyakorlati évét Rákospalotán, Bátovszky Gábor mellett töltötte, hogy aztán az elmúlt szombaton, diplomája átvétele után néhány órával dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke – Szabó Lajosnak és dr. Szabóné Mátrai Mariannának, az EHE Gyakorlati Intézete vezetőjének a liturgiai szolgálataival – lelkésszé avassa.

„Hogyan csillapíthatjuk az Isten ígéje utáni szomjúságunkat? A hagyomány, a kultúra, az erkölcsiség vagy a vallásosság kútjából merítve?” – tette fel a kérdést Fabiny Tamás Ézs 12,3 alapján tartott igehirdetésében. Akármelyik kútba eresztjük is le a vödúrünket – folytatta a gondolatmenetet –, ha kerül is bele pár csepp víz, állott lesz. Ézsaiás könyve azonban – miként János evangéliuma 7. részének 38. verse is – forrásról, azaz élő vízről beszél, amellyel „nemcsak te olthatod szomjúságodat, hanem mások szomjúságát is csillapíthatod” – fordult Katalinhoz Fabiny Tamás. „Rajtad keresztül élő víz forrása támad, amely reménység szerint minél

több, Istent kereső, Istenre szomjúhozó embert ér majd el.”

Hogy pontosan hol végezheti ezt az „angyali küldetést” – Fabiny Tamás fogalmazta meg így a lelkésszé avatás lényegét, visszaemlékezve arra a néhány

évvél ezelőtti karácsonyra, amikor Katalin és férje, Zsugyel Kornél budahegyvidéki lelkész angyalnak öltözött –, még nem tudni. Az azonban biztos, hogy új szolgálati helyén is arra fog törekedni, hogy a hívek örvendezve merítsenek a szabadulás forrásából.

■ – VITÁLIS –

Útravaló Krisztus tanítványainak

Tanévzáró a teológián

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az EHE vezetője először a teológus-lelkész szak végzőseinek nyújtotta át diplomájukat, majd a hittanár szakos napali, illetve levelező tagozatos hallgatók vehették át oklevelüket.

Az ünnepi alkalom ezzel azonban még korántsem ért véget, hiszen a 2005/2006-os tanévben ketten is befejezték tanulmányaikat az EHE Doktori Iskolájában. A Doktori és Habilitációs Tanács döntése értelmében Joób Máté kelenföldi evangélikus lelkész magna cum laude, Orosz Gábor Viktor evangélikus lelkész, az MTA–EHE Szociálitikai és Ökumenikus Kutatócsoport tudományos munkatársa pedig summa cum laude

minősítéssel vehette át doktori diplomáját. Joób Máté laudációját dr. Korányi András, az egyetem egyháztörténeti tanszékének adjunktusa, Orosz Gábor Viktort pedig dr. Szentpétery Péter docens, az intézmény vallás- és társadalomtudományi tanszékének vezetője mondta el.

Mint minden évben, ezúttal sem feledkeztek meg azokról, akik ötven, hatvan, hatvanöt, illetve hetven éve fejezték be teológiai tanulmányaikat. Az arany, gyémánt, vas, illetve rubin oklevelet átvevők nevében az ötven éve végzett Magyar László szölt az ünnepi gyülekezethez. Mint mondta: „Nem a mi érdemünk, hogy végigjárhattuk ezt az utat, hanem ajándék.”

Az ünnepi ülés végéhez közeledve Tóth Károly István, a hallgatói önkormányzat el-

nöke ismertette a jelenlévőkkel a Solyom Jenő Alapítvány kuratóriumának jelentését. Az EHE felett az ez évi püspöki felügyeletet gyakorló Gáncs Péter apai elfoglaltsággal a végzősökhöz fordulva a lelkésszé avatásról mondott pár szót. Frenkl Róbert országos felügyelő a nyolcvévi rektori szolgálata méltóságát az azt köszöntö meg Szabó Lajosnak, hogy jó csapatkapitány volt. Szabó Lajos – arra utalva, hogy jó csapat nélkül nehéz jó kapitánynak lenni – a köszönetet továbbadta az EHE hallgatóinak, illetve kollégáinak és munkatársainak, majd az alkalom lezárásaként arra hívta fel a figyelmet, hogy az igazi ünnep, a „lelkészavatási láz” csak most kezdődik...

■ VITÁLIS JUDIT

Ifjak a hit és bölcsesség útján

► „Ennek a négy ifjúnak megadta az Isten, hogy előrehaladjanak a tudományban, mindenfélé írásban és bölcsességben.” (Dán 1,17) A négy ifjú teológushallgató a hit és tudás útján most együtt érkezett el életük sorsformáló eseményéhez, amely egyszerre végpontja a felkészülés időszakának, és kezdőpontja egy újabb, kihívásokkal teli életszakasznak. Ennek a nagyszabású eseménynek a megünneplésére gyülekeztek össze a hívek a Deák téri templomban június 18-án, amikor dr. Fabiny Tamás, az Északi és Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke Smidélusz Gábor Deák téri lelkész segítségével lelkésszé avatta Szántó Enikő, Tóth-Mérei Zoltánné Mónus Györgyi, Gáncs Tamás és Szabó András végzett teológust.

Avatásuk meghívójára a fent idézett igeverset választották Dániel könyvből, amelyben szintén négy fiatalról esik szó, akik a tudomány, a bölcsesség és a hitvalló élet útján tehetségük és kitartásuk révén nagy előrehaladást tanúsítottak. Dr. Fabiny Tamás ugyanerről az igeverstől tartott prédikációjában kiemelte, hogy Dániel könyvének üzenete nem hogy kétséget afelől, hogy akik a tanítványi életet és a lelkésszé avatást választják a továbbhaladás érdekében, rögs útra lépnek, amelyen küzdelmekkel és csapásokkal kell számolniuk. Nemcsak az öszövetségi próféták története, hanem az apostoloknak az Újszövetségből ismert sorsa és az egyháztörténet korszakaiban élt Krisztus-követő tanítványok élete is erről tanúskodik.

Szántó Enikő teológuséveit és a szolgálatra való felkészülését nagyban meghatározta, hogy már elsőéves hallgatóként a Közös Pont ökumenikus szigetmisszió munkatársa, később vezetője lett. Az ebben a kezdeményezésben végzett munka formálta és erősítette benne azt a szemléletet, hogy az egyház tradicionálisan őrzött kincseit és örök értékeit csak akkor lehet hatékonyan továbbadni, ha az egyház képes hitelt érdemlő módon nyitni a társadalom, elsősorban a fiatalok felé. Az újabb lelkészgenerációknak bátorságra van szüksége ahhoz, hogy túl tudjon lépni azokon a korlátokon, amelyek az egyházat elzárják a társadalmi közeg „külvilágától”. Enikő számára a szolgálatnak ez a misszió-lelkigondozói vetülete az igazán vonzó a gyülekezeti életben is, s mindezt ösztönli új szolgálati helyén, a faszori gyülekezetben próbálhatja ki a gyakorlatban. Jelenleg a Semmelweis Egyetem lelkigondozói szakának elsőéves hallgatója.

Tóth-Mérei Zoltánné Mónus Györgyi szerencsésnek vallja magát, amiért egy olyan évfolyamban tanulhatta a teológiát, amelyben értékes és mély baráti kapcsolatokon keresztül nagyon sok gazdagító impulzust kapott tanulmányai és lelki érlelődése során. Elmondása szerint rendkívül sokat köszönhet dr. Hausmann Jutta professzor asszonynak, az öszövetségi tanszék vezetőjének, valamint annak a munkaközösségnek és lelki-szellemi atmoszférának, amelynek a tanszéken végzett munkája során részese lehetett. Gyakorlati évét Pécsen töltötte, ahol lehetősége volt rengeteg tapasztalatot

szerezni a gyülekezeti életben végzendő feladatok széles skálájáról. A hatodéves után immár mind a városi, mind a vidéki gyülekezeti életéről közeli ismeretei vannak, hiszen Györgyi egy kis faluban, Ecseny gyülekezetében nőtt fel. A jövőben mindkét gyülekezettípust tekintetben felkészültnek érzi magát, így örömmel említtette, hogy a hatodéves végén nagy szeretettel fogadták a Dombóvár–Kaposzsekső–Csikóstóttósi Társult Egyházközösségben, ahol beosztott lelkésszé szolgálatát kezdi el.

„Hálás vagyok mindazoknak, akik mellettem voltak az eddig megtett úton. A háttér, ahonnan jövök, természetesen

háznak ahhoz, hogy hiteles és értelmes dialógusba kezdhesen az egyházon kívüli világgal. Ennek egyik eszköze lehet az érthető, tartalmas és művészi igényű prédikációk szélesebb körben történő terjesztése” – fogalmazta meg Tamás lelkésszé ars poeticáját. A pusztán szavakban való nyitottság meddő frázisokhoz vezet, miközben az egyház apró formai vitákban forgácsolja szét meglévő erőit. Az új generációnak kockázatlan kell, hogy az egyház jövőjét biztosító tartalmi megújulást tudjon véghezvinni.

Szabó András a teológia előtt jogi tanulmányokat folytatott; egy ösztöndíj keretében Heidelbergben tölthetett két szemesztert. Ez volt számára a fordulat éve, amikor az ottani egyetemi gyülekezet istentiszteletein Gerd Theissen professzor igehirdetéseit hallgathatta. Nagy hatással volt rá az ott tapasztalt magas színvonal és az a hangvétel, amely az egyház peremén lévőket képes megszólítani. Teológusként is ezt a szemléletet igyekezett megvalósítani: azoknak, akik az egyházon belül vannak, szintén színvonalas megszólításra van szükségük, de nekik kicsit másképpen. Az egyház kissé

Gáncs Tamás, Szántó Enikő, Tóth-Mérei Zoltánné Mónus Györgyi és Szabó András

megadta nekem az alapokat, de éppen ezért csak nehéz belső küzdelmek árán juthattam el oda, ahol most vagyok” – mondta a többgenerációs lelkészcsaládból származó Gáncs Tamás az indulásról és a felkészülés éveiről. Döntésének valódi nehézségét az a kettősség jelentette, amely a családi tradíciók által biztosított mély hitbeli tartalmak, valamint az ezzel szorosan együtt járó lelki terhek és szellemi kihívások között feszül. Tamás végül a szolgálat vállalása mellett döntött, mert az egyház régi struktúrájának és formavilágának új tartalommal való megtöltését olyan feladatnak látja, amely mindvégig az elhívás hangját erősítette benne. „Természetes hangvételű kommunikációra van szüksége az egy-

megmerevedett világában élőket fel kell rázni, azaz jó értelemben meg kell zavarni őket, hogy felpeszsdüljön a közösség élete. Ezt a feladatot a lelkészeknek kell felvállalniuk. Nagy segítséget jelentett számára, hogy teológiai tanárai teret engedtek az új formák keresésének, a formabontó kezdeményezéseknek. András egy ösztöndíjas évet töltött a Chicagói Evangélikus Teológiai Egyetemen, s ez jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a teológiát tudományos igényű művelje. Céljai megvalósításához rengeteg pozitív élményt szerzett a szegedi gyülekezetben, ahol tovább folytathatja megkezdett szolgálatát – immár beosztott lelkésszé.

■ PETRI GÁBOR

Végzett hallgatók

Nappali tagozat, teológus-lelkész szak:

Csorbáné Farkas Zsófia Anna, Gáncs Tamás, Gombor Krisztián, Kadlecik Zoltán, Kovács Áron, Körmeny Petra, Major Rita, Pelikán András, Petri Gábor, Simon Attila, Szabó András, Szabó Bertalan Péter, Szántó Enikő, Tóth-Mérei Zoltánné, Zsugyel-Klenovics Katalin

Nappali tagozat, hittanár szak (egyetemi képzés):

Benkőczy-Tóth Tímea, Czöndörné Horváth Eszter

Nyíregyházi kihelyezett tagozat, hittanár szak (főiskolai képzés):

Somi Katalin

Záróvizsga-tanúsítványt kap:

Adámi Márta, Kósáné Szmolár Viktória

Levelező hittanári tagozat (főiskolai képzés):

Antal Ferencné, Buzás Tünde Éva, Czitóné Széll Ágnes, Fercsik Margit, Flóra Istvánné, Ittész Ádám, Jorsits Attila, Kalina Józsefné, Megyikné Bagi Erika, Molnár István, Somogyi Veronika, Szabó Balázs Tivadar, Tóth Bernadett

Jubilánsok

Arany oklevél (50 éve, 1956-ban végzett):

Havasi Kálmán, Magyar László, Missura Tibor, Puskás János

Gyémánt oklevél (60 éve, 1946-ban végzett):

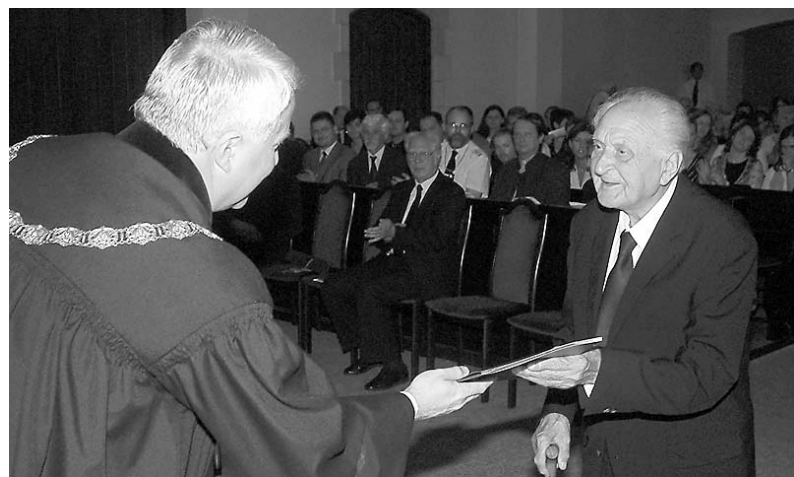
Bokkon Lajos, Dávid János, dr. Selmeczi János, D. Terray László, Garami Lajos (posztumusz)

Vas oklevél (65 éve, 1941-ben végzett):

Tekus Ottó

Rubin oklevél (70 éve, 1936-ban végzett):

Nagy Tibor, Tessényi Kornél, Zámolyi Gyula

Zámolyi Gyula átveszi rubin oklevelét Szabó Lajos rektortól

Vezetés

Nem vagyok valami nagy autós, ezért – bár Budapest külső kerületeiben szívesen vezetek – a Belvárosba általában nem megyek be kocsival. Pláne nem a délutáni csúcsgörgő és a többsávos dugók idején. Ez az álláspontom azonban nemrég tarthatatlanná vált.

Egyik esti gyülekezeti alkalmunkra rendszeresen ellátogatnak egy belvárosi otthon idős lakói is, akiknek az odaszállításhoz az intézmény kisbuszát veszik igénybe. Ezúttal nem tudták házon belül

mondta, hogy majd megy előttem, és nekem csak követnem kell őt, de én biztos voltam benne, hogy előbb-utóbb ígyis elveszítjük egymást. Mert hát amilyen béna vagyok...

Végül aztán nem volt vészes a dolog, mert vezetőm valóban figyelt arra, hogy ne maradjak le tőle. A sárga lámpánál, ahol ő még átmehetett volna, inkább megállt. A sávunkba erőszakosan bejutni akarót előzékeny maga elé engedte. S amikor látta, hogy nem sikerült olyan

zottakért. Figyelniük kell arra, hogy lépést tudnak-e tartani velünk, és hogy világosan látják-e, melyik úton és milyen tempóban kell haladniuk. De a nehézségek a másik oldalon is jelentkeznek, mert néha nem is olyan egyszerű követni egy vezetőt. Felvenni a tempóját, észrevenni az irányváltásokat, céltudatosan haladni mögötte, ugyanakkor nem beleütközni a mellettünk ugyancsak határozottan közlekedőbe – mindez bizony körültekintő figyelmet igényel. És nemcsak a közlekedésben, hanem az életben is. Sőt a hívó életben is.

Krisztus az, aki vezet bennünket. Előtünk jár, utat mutat, és közben figyel arra, hogy tudjuk-e őt követni. Ha nem, akkor lassabba fogja a tempót. Ha túl későn vettük észre az irányváltásait, és fenyeget a veszély, hogy elveszítjük őt szem elől, akkor visszajön értünk. Őt követni nem görcsös erőlködést, hanem boldog bizonyosságot jelent. Azt, hogy nem vagyok a saját alkalmatlanságomra utalva, és nem kell, hogy az aggodalom és csüggedés vegyen erőt rajtam. Azt, hogy ha figyelek Isten igéjére, akkor naponta útmutatást kapok azokban a kérdésekben, amelyek foglalkoztatnak. Azt, hogy ha Jézus Krisztusra mint Uramra és Megváltómra tekintek, akkor azt is tudhatom, hogy ha véget ér az életem, akkor egy csodálatos folytatásban lesz részem, és egészen közel kerülök Istenhez.

Kedves olvasóm, bátorítani szeretnék arra, hogy ismerd fel Jézus Krisztusban a te igazi vezetődet, vagy ha már felismerted, akkor erősödj meg abban, hogy mit jelent őt követni és rábízni magunkat az ő vezetésére. És biztatás-ként emlékeztetlek ennek az évnak az igéjére, Isten ígéretére, amely így hangzik: „Nem maradok el tőled, nem hagylak el.” (Józs 1,5c)

■ HULEJ ENIKŐ

FOTÓ: BODA ZSUZSA

megoldani a fuvat, ezért a szervező néni hozzánk fordult segítségért. Én lettem hát az egyik sofőr, míg egyik ifiünk a másik.

Szorongva készültem erre az útra. Ismerve az Üllői út hétköznapi délutáni óra körüli forgalmát, és figyelembe véve azt, hogy pontosan nem is tudtam, hová kell mennünk, hol van egyirányú utca meg ilyesmi, nem éreztem valami csábítótnak a feladatot. Sofőrtársam ugyan

ügyesen kijutnom a szélső sávba, és a közénk került autók miatt nem biztos, hogy észreveszem, mikor kell jobbra kanyarodnunk, egy kis manőverezéssel visszaverekedte magát elé. Szerencsésen megjártuk azt az utat, és a nénik nagyon élvezték az esti alkalmat.

Ez az élmény elgondolkodtatott. Vezetőnek lenni egyáltalán nem könnyű, hiszen felelősséggel tartozunk a ránk bí-

Focilázban

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szőkéné Bakay Beatrix

▶ „Javában zajlik a labdarúgó-világbajnokság, de bárcsak el se kezdődött volna! A férjemre azóta rá sem lehet ismerni. Alig ér haza a munkából, máris a tévé távirányítóján van az ujjja. Két éve házassodtunk össze, de az utóbbi fél évben kezdett érdeklődni a hit dolgai iránt. Most, hogy bizonyágtételetem kezd beérni, mindent elront ez a foci-őrület. Ráadásul minden este nálunk szurkolnak a párom barátai, úgyhogy úgy érzem, mintha már nem is léteznék a számára. Mit csináljak? Várom sürgős válaszát!”

Kedves Anna! Sok asszonytársának sóhaját hallom ki leveléből! Bizony hazánkban is gyorsan terjed a vb-láz. És ahogy közeledünk a döntőhöz, egyre magasabb hőfokon égnek majd a szurkolók.

Öszintén szólva én is nagyon sokszor elkeseredem, amikor látom, hogy a tinik hogyan hódolnak sztárbálványaik előtt. A templompadokból pedig de sok helyen hiányoznak a fiatalok! Megdöbbenek azon, hogy érett családapák milyen tüzzel tudnak drukkolni kedvenc csapatuknak a lelátókon. Isten országának pedig kevés a munkása! A rajongók nem sajnálják pénzüket, idejüket, energiájukat arra pazarolni, akit manapság éppen divatos utánozni. Egy sportoló, színész, zenész vagy akár egy valóságshow-szeplő is lehet ma milliók számára a „király”. Szegény földi, esendő, tehetséges vagy tehetségtelen kis király, akinek magának is az élő Úrra, az egyetlen Királyra van szüksége!

Szívből örülök, hogy Anna Jézus Krisztusról, a királyok Királyáról tesz férje előtt tanúbizonyságot, de nem szabad feladnia! Az Úr tudja és elkészíti az időt a megtérésre. Nem szabad lebecsülnünk Isten igéjének az erejét, és nem helyes saját eredményünknek vagy kudarcunknak tekintenünk, ha valaki elfogadja, avagy elutasítja Isten szeretetét. A bűn miatt az ember képtelen magától hinni. Szüksége

van a Lélek hitet teremtő munkájára! És ha Isten Lelke megragad egy embert, nincs az az izgalmas futball-világbajnokság, amely kiragadhatná a kezéből!

...ilyen lesz az én igém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” (Ézs 55,11) Anna, ne szabjon hátrádókat Istennek jó munkája bevégséhez! Ne legyen olyan türelmetlen! Az Úr cselekszik. Gondolja végig, hogy már önmagában az is milyen nagy eredmény, hogy férje otthon nézi a mérkőzéseket! Levelének további, fontosabb nem idézett részében írja, hogy a párja korábban a munkaideje lejárta után szívesen ült be barátaival különféle szórakozóhelyekre. Mennyivel jobb, ha keresztényi vendégszeretettel és alkoholmentes italokkal inkább Őn láthatja vendégül őket füstmentes otthonukban! Higgye el, hogy megértő szeretetével, gondoskodásával többre megy, mint duzzogással!

Ugye nem tévedek nagyot, ha úgy gondolom, hogy Anna saját riválisának érzi a futballt és férje barátait? Megértem, hiszen olyan friss házások még. De soha ne felejtse, hogy a házastársunk nem a tulajdonunk. Ráadásul a férj a családfő! Ez így biblikus. „Az asszonyok engedelmeskedjenek férjüknek, mint az Úrnak, mert a férfi feje a feleségnek, ahogyan Krisztus is feje az egyháznak, és ő a test üdvözítője is.” (Ef 5,22–23) És mint családfő hozhat rossz döntést is. Neki kell rádöbennie, hogy rossz döntésével – ebben az esetben a túlzott futballrajongással – mennyire veszélyeztetette harmonikus viszonyukat. Hogy mennyire vette figyelembe az ide vonatkozó igei útmutatást: „Hasonlókép-

pen a férfiak is szeressék feleségüket, mint a saját testüket. Aki szereti a feleségét, az önmagát szereti.” (Ef 5,28) Megéli-e a házasságban egyet le test misztériumát? Áthágta-e a „ne legyen más Istened rajtam kívül!” (2Móz 20,3) örök érvényű parancsolatát? Fontos kérdések ezek, amelyek tisztázásra várnak az Úr előtt és kettejük között.

Nemrégiben a kezembe akadt egy 1966-ból származó újságcikk. Abban az évben Angliában rendezték meg a világbajnokságot. A londoni Wembley-stadionban az angolok 4 : 2-re legyőzték az NSZK csapatát. De hogyan szerepeltek például a mai nagy kedvencek, a brazilok? Idő előtt kiestek. Rio de Janeiróban ötezer fős tömeg gyűlt össze a város főterén a rossz hír hallatára. Nem bírták feldolgozni, hogy imádott „futballisteneik” trónfosztottak lettek, ezért megrohanták a Brazil Labdarúgó-szövetség székházát. A rendőrséggel való összecsapásban sokan megsérültek. São Paulóban pedig a csalódott tömeg meg akarta lincselni Feolát, a válogatott akkori szövetségi kapitányát.

Szabad a sportszeretnek veszedelmes fanatizmussá válnia? Ha hisztériává válik, akkor elveszítette helyes rendeltetését, és az ördög eszközévé lett. Anna! A világbajnokság hamar befejeződik. Vele együtt múlik a ház is. És reméljük, hogy a nyertesek Istent áldják majd, a vesztesek pedig emelt fővel viselik a vereséget rajongóikkal együtt... A csendes nyári esteken pedig lesz idő a győzelem vagy a legyőzés által szerzett tapasztalatokról beszélgetni! „...legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok.” (Mt 10,16b) Csak az isteni szeretet bölcsességével, Anna! Soha ne indulatból, mert az ember haragja nem szolgálja az Isten igazságát!

Imádságban hordozom! Testvéri szeretettel:

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveliket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a levelükre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

HETI ÚTRAVALÓ

Jézus Krisztus mondja: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és megvagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. (Mt 11,28)

Szentháromság ünnepe után a 2. héten az Útmutató reggeli s heti vezérigéi Urunk hívó szavát visszhangozzák. Jézus hívása mindenkinek szól, aki elismeri, hogy bűnökkel terhelt, és hittel fogadja az ő kegyelmi ajándékát, a megváltás nyugalmát! Meg ne vessük tehát azt, aki szól! S ez legyen a válaszuk: „Szeretek, Uram, erősségem, kösziklám, várom és megmentőm!” (Zsolt 18,2,3; LK) A nagy vacsora példázatából nekünk is szól a hívás: „Jöjjetek, mert már minden készen van.” (Lk 14,17) A vagon, a hivatás vagy a család sem lehet fontosabb Jézusnál! Az első-e Isten az életben? Csodálatos lehetőségünk: Isten országa vendégének lenni – örökre! Luther így figyelmeztet: „Ha úgy éreznéd, hogy nincs szükséged úrvacsorára, maga az, hogy hidegnek s kedvetlennek érzed magadat a szentségre, eléggé mutatja, mennyire szükséged van rá.” A zsidókból és a pogányokból lett keresztényekhez egyaránt szól a hívás, mert „nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek” (Ef 2,19)! Jézus Urunk a bölcsesség hívogatásának képét használta: „Jöjjetek, egyetek a kenyerekből, és igyatok fűszerezett boromból!” Már Jób is tudta, hogy csak Isten adhat bölcsességet, amelynek „kezdeté az Úrnak féltelme” (Péld 9,10). Reuél („Isten barátja”) így szól leányainak a fáraó elől menekülő Mózesről: „Hívjátok ide, és egyétek velünk!” (2Móz 2,20) Anna (a név „kegyelmet” jelent) a Seregek Urához fordult nyomorúságával: ha „fiúgyermeket aadsz szolgálólányodnak, akkor egész életére az Úrnak adom” (1Sám 1,11). Péternek és Pálnak, a vértanú apostoloknak a névünnepe emlékeztessen: „Mily szép, ha feltűnik a hegyeken az örömhírrrel érkező követ! Békességet hirdet, és szabaddalást, örömhírt hoz.” (Ézs 52,7; LK) Ők ketten nemcsak a naptárban „férnek össze”, de az Úr szolgálatában is: „Mert aki munkálkodott Péter által a körülmetéltek közötti apostolságban, az munkálkodott énáltalam is a pogányok között” – vallja Pál (Gal 2,8). Mindketten azt a Messiást hirdették, aki népének gyógyítója és táplálója – a pusztában is! A négyezer ember megvendéglését tekinthetjük az utolsó s a nagy vacsora előképének is: Jézus „vette a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és a tanítványoknak adta” (Mt 15,36). A hét tele kosár maradék is a teljességet, Urunk tökéletes munkáját jelzi, amely a kereszten ért célba. Az ő (ki)hívására két módon felelhetnek az emberek: miként a két gonosztevő. A „jobb lator” nem káromolta őt, hanem elismerve a maga bűnét s méltó büntetését, hittel így szól: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba.” (Lk 23,42) Halála után Jézussal lesz együtt minden Krisztusban hívó! Erről a soha véget nem érő nagy vacsoráról és a fogságból való hazatérésről is szól a prófécia: „...örömet szerzek nektek...”, „...népem pedig jóllakik javaimmal – így szól az Úr.” (Jer 31,13,14) „Jöjjetek, Isten Fia hív” – mindenkit! (EÉ 435,1)

■ GARAI ANDRÁS

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Lelkigondozás – csendstátor

„Az egység eszköze a csönd – hallgatni lehet együtt, beszélni nem.” (Tomay András) Ez a mondat az idei Szélrózsa-találkozó programforgatógában és hangkavalkádja közepette is arra int bennünket, hogy jó megállni néhány percre, figyelni a belső történésekre, a csöndben születő gondolatokra, szívünk rezdüléseire. Jó néha leporodni egy sátorba, kicsit távolabb a fesztivál forgatógától; vagy csak leülni a szabad ég alatt, hogy megköszönjem a csodákat, amelyek a négy nap alatt történnek velem. Jó pár pillanatra „Lélek-zetet” vennem, hogy békére találjak Istennel, embertársal, önmagammal...

A korábbi Szélrózsákhoz hasonlóan most is tervezzük a csendstátorhoz kapcsolódó programokat: lesz imafal, ahová felírható a személyes imáidat, és amelyről talán mások imádságai is megszólíthatnak. Az áldástörténetben Isten jelenlétének erejét kérheted életedre. Az áldás azt jelenti: Isten kezében ott van a te életed is. Az ígéret neked is szól: tenyerembe véstelek!

A teremtésliturgiák alkalmával a Tisza töltséni földünkért könyörgünk majd – és magunkért is, hogy felelősséggel éljünk. Több szabadtéri helyszínen kép- és tárgymeditációk is segítik majd a lelki elmélyedést, Istenre figyelést.

Az „erdő csendje” elnevezésű éjszakai sétán egy-egy igevers, költemény kíséri

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Györe Balázs

majd az úton, és közben átláthatod: soha nem vagy egyedül. Napközben a „gondolkozató idézeteket olvashatsz a fák törzséről. Éjszakánként gyertyák fényében virrasztunk taizei énekekkel, imádságokkal. Készül egy „csendfüzet” is, amelyet ajándékba adunk a hozzánk betérőknek.

És ne feledd: lesz egy sátor („meghallgatlak”), ahová nagy szeretettel várunk mindenkit, aki testvérré, társra vágyik, mert beszélgetni szeretne egy jót, vagy éppen együtt szeretne hallgatni valakivel – hallgatni a szavakon túl a Jelenlét hangját. Az idén is lesz lehetőség személyes lelki-gondozás igénybevételére, életgyónásra.

Mi, akik a szélrózsa minden irányából érkezünk, találkozzunk a középpontban: Isten tenyerén!

■ VARGA GYÖNGYI

Előregisztráció a VI. Szélrózsára (július 19–23., Szolnok): www.szelozsatalalkozo.hu.

Az „ügynöklista” nem új – és az igazság?

Kétszeresen is megszólítva érzem magamat dr. Nagy Gyula múlt heti írása által: a bizottság tagjai közül én lennék az egyik, aki az előkerült állambiztonsági dokumentumokat „gyanú nélkül” elfogadta a cikkíró ügynöki jelentéseiként. Másrészt hónapok óta én foglalkozom a személyével kapcsolatba hozható belügyi iratokkal. Van még egy harmadik okom is: az *Evangélikus Élet* huszados oldalvágással hasábjain mindjárt a „másik felet” szövegeztette meg. Ideje, hogy az „egyik fél” is szót kapjon. Idő előtt kell azonban megszólalom: nem ismerem még az érintettre vonatkozó, fellelhető összes levéltári dokumentumot, és a jelentésben jelzett elemző tanulmány sem készült még el. Néhány tény és a cikkkel kapcsolatos reflexióim közlése mégis talán elősegíti a további gondolkodást.

Én is „mély megdöbbenéssel és szomorúsággal” olvastam bizonyos iratokat. 2006 elején kaptam kézhez a történeti levéltárban a nyilvántartásra szolgáló 6-os kartont, dr. Nagy Gyula nevére kiállítva. Ez tartalmazza a beszerzés pontos adatait, az „Egresi” fedőnevet is. Továbbá „Egresi” ügynök több kötetes *Munkadossziáját*, benne minden olyan iratot, amelyet „Gyulavári” ügynökjelölt, majd „Egresi” ügynök adott, és a tartólistát jelentésként a dossziében elhelyezett. Igazán „mély megdöbbenéssel és szomorúsággal” olvasható ki belőlük, hogy „Egresi” mintegy húsz éven át egyházunk és az egyházi világszervezetek belső ügyeiről, személyi kérdéseiről folyamatosan tájékoztatta az állambiztonsági szervet, rendkívül pontos, szakszerű és jól használható információkat közölt. (A dossziékról tartalomjegyzéket készítettem.) A beszerzés menetének iratait tartalmazó *Beszerzési dosszié* „Egresi” nevére a levéltárban jelenleg nem található. Irattári jelzete azonban szerepel a 6-os kartonon. Ez egyértelműen azt mutatja, hogy létezett ilyen dosszié. (A fenti iratfajták a hatályos törvény és a szaklevéltár szerint a hálózati tevékenység alapdokumentumai.) A személyes indításként egy-egy nyom mégis fellelhető. Nyomatásban is megjelent „Gyulavári” 1968-as írásának néhány részlete, amelyeket az ügynökjelölt felajánlja képességeit, lehetőségeit, „melyekkel együtt szolgálhatom Istennek, népiünknek, szocialista társadalomunknak, ... a legutóbbi években megtalált és felismert úton”. Az írás *Életem útja (1918–1968)* címmel, dr. Nagy Gyula aláírásával az első „Egresi”-dossziében található.

A szaklevéltár levéltárosa egyházunktól függetlenül, munkaköri feladatát véggezve talált rá az iratokra, és állapította meg a hálózati tevékenység tényét. Majd egy történész és egy jogász is, akik mindketten a téma szakmailag elismert kutatói. Velük sokszor beszélgettem, az azonosítással kapcsolatos kételyeimről is. Megállapításaik egyeznek az enyéimmel. Szó sincs tehát gyanú nélküli elfogadásról.

Dr. Nagy Gyula hivatkozik a levéltártól megkapott iratokra is. Ezekben az „egyházi reakció” egyik fő harcosának nevezik. Valóban, püspökéldője számos jelentésében szerepel így. Éppen ezek nyomán terelődik rá azonban a figyelem, és kezdenek el óvatosan foglalkozni személyével, „beszerzés céljával”. Más iratokra hivatkozik tehát a cikkíró, és másokra alapozza állításait a bizottság. Hibás az iratok kiadhatóságának jelenlegi törvényi szabályozása, mert a kérelmező megismerheti mindazt, amit egykor róla jelentettek, de csak a legszűkebb mértékben a saját egykori jelentései tartalmát. Ez sajnos az érintettek téves megerősítését szolgálja!

A belügyi szervek részletes szabályzatok alapján működtek. A beszerzés menetének is megvoltak az előírásai. Alapvetően semmit nem írtak le, nem írtak, nem vezettek be a dossziékba. A megbeszélésekről sem készítettek mindig magnófelvételt, ha igen, azt külön jelezték az iraton! Az Állami Egyházügyi Hivatal és az állambiztonság szervezeti működése határozottan elkülönült. Tartottak persze egyaránt a hivatali kapcsolatot, de az állambiztonság tisztjei nem adták ki magukat ÁEH-képviselőnek, húsz éven át becsapva a gyanútlan tárgyalópartnert! Nagyon tetszetős dr. Nagy Gyula verziója a jelentések keletkezéséről, de mindez nehezen valószínűsíthető, még nehezebben igazolható.

A legmélyebb „megdöbbenéssel és szomorúsággal” azt olvastam, hogy a teológia egykori, etikai és oktató professzora az előkerült iratokra a megjelent módon és érveléssel válaszolt.

A bizottság „ügynöklistája” egyáltalán nem új. Csak egy régóta létezőnek az újrafelfedezése történik. Nem az iratokat kutatók állítják össze, hanem az egykor együttműködők. És az igazság? Hiszem, hogy a bizottság munkáján keresztül (is) mindinkább a közelebb kerülünk.

■ IFJ. ZÁSZKALICZKY PÁLNÉ
MIRÁK KATALIN

Szeretettel tájékoztatjuk gyülekezeteinket, hogy a Szentháromság ünnepe utáni második vasárnap (június 25.) offertórium a nyugdíjas lelkészek, lelkészözvegyek és -árvák támogatását szolgálja. Kérjük, adakozó szeretettel segítsék az ügyet!

ISTENTISZTELETI REND / 2006. június 25.

Szentháromság ünnepe után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: 1Jn 3,(13)14–18; Ézs 55,1–5. Alapige: Lk 14,15–24. Énekek: 61., 435.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Széchy Béla; **II., Húvösvölgyi út 193., Fehé** de. 10. Benkő Ferenc; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Petri Gábor; **Óbuda, III., Dévai Bfő M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Dr. Harmati Béla; du. 6. (orgonazenés) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Rihay Szabolcs; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Rihay Szabolcs; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Joób Máté; de. 11. (úrv.) Joób Máté; du. 6. Blázy Árpádné; **XI., Némethölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Blázy Árpádné; **Budaörs, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budaörs, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.); **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lócsi út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út. 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Tóth-Szöllős Mihály; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blaticzky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blaticzky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Marschalkó Gyula; **Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Marschalkó Gyula; **Rákosszabcsa, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kósa László; **Rákosszentmihály, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Dr. Korányi András; du. 6. Győri Gábor, dr. Korányi András; **Pestszentmihály, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máté; **Budaörs, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Názáret-templom, Mátyásföld, Bagolyirtás** de. 11. Zászkaliczky Pál.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

A tényfeltáró bizottság nyilatkozata

A tényfeltáró bizottság tagjai nagy meglepetéssel olvasták az *Evangélikus Élet* június 18-i számának 10. oldalára összegyűjtött, a bizottságnak a május 19-i országos közgyűlés elé terjesztett jelentésére érkezett reflexiókat. Sajnálatos, hogy a bizottsággal szemben helyenként erős kritikát is kifejező reakcióknak a lap úgy adott helyet, hogy elmulasztotta az olvasóval megismertetni magát a jelentést. Az evangélikus hetilap nem adta meg számunkra azt a – más esetben alkalmazott – lehetőséget sem, hogy legalább a kritika megjelenésével egyidejűleg mi is elmondhassuk álláspontunkat. A bizottság munkájáról a világi sajtó több tárgyilagos beszámolót is közölt, de akik ezekkel a híradásokkal nem találkoztak, dr. Nagy Gyula és Fasang Árpád közlése alapján a bizottság jelentését akár tévesnek is hihetik. A tényfeltáró bizottságnak, mint minden egyházi bizottságnak, joga van a jó hírnevéhez, ez pedig, röviddel az után, hogy a bizottság először számolhatott be érdemi munkájáról, éppen az *Evangélikus Élet* eljárása révén sérült. Olyan fejlemény ez, amelyet nem hagyhatunk szó nélkül.

Bízunk benne, hogy az *Evangélikus Élet* – meghallgatva már közel egy hónapja megfogalmazott kérésünket – minél hamarabb közölni fogja jelentésünket. Sokat segített volna, ha az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) által 2005 szeptembere és decembere között megtartott, „az egyházi közelmúlt feldolgozásának teológiai, történeti, etikai és gyakorlati kérdéseiről” szóló előadássorozaton elhangzottakat – melyek anyaga a közelmúltban könyv formájában is megjelent – részletesebben ismerteti a lap az olvasóival. Ezen a rendezvényen a bizottság tagjai mellett más, a témával foglalkozó szakértők is ismertették kutatásaik eredményét. Mindezt azért tartjuk fontosnak utólag is elmondani, mert a levéltári kutatások eddigi eredményei alapján látjuk, hogy egyházunk egésze komoly kihívás előtt áll: nem lesz könnyű szembesülni azokkal a tényekkel, amelyek napvilágra kerülnek. Az eddigi eltakart információk megismerése csak akkor válik javunkra, ha nemcsak nyilvánosságra hozzuk, hanem a kölcsönös egymásra figyelés folyamatában együtt fel is dolgozzuk őket, és levonjuk a konzekvenciákat is. Az információk közönségi feldolgozásában pedig kulcsszerepe van az egyházi sajtónak: teret adhat neki, ezzel segítheti, vagy, amint most tette, egyoldalúan tájékoztat, és tovább növeli az amúgy is súlyos erkölcsi és egzisztenciális terheket.

Mielőtt válaszolunk dr. Nagy Gyula és Fasang Árpád kritikájára, valamint a Budavári Evangélikus Egyházközség presbitériumának nyilatkozatára, a jelentésünket nem ismerő olvasók számára röviden ismertetjük jelentésünk azon részeit, amelyek nélkül válaszunk nem lenne világos. A 2005 májusában felállított bizottság tagjai csak 2006 februárjában kapták meg az engedélyt a levéltári kutatáshoz. Az országos közgyűlésig eltelt alig több mint három hónap során a bizottság tagjai

gondosan megtervezett módszer szerint kezdtek a hatalmas iratmennyiség tanulmányozásához. Május első napjaira közel ötven, nagy valószínűség szerint az evangélikus egyházhoz tartozó ügynök fedőnevet tártak fel, közülük négy egykori ügynököt teljes bizottsággal sikerült azonosítani: őket jelöltük meg név szerint, egyházi szolgálatuk és hálózati tevékenységük legfontosabb adatainak a közlése mellett. Azóta újabb egykori ügynököket sikerült azonosítani, és jó útemben halad tevékenységük tartalmának és jellegének a feltárása is.

A gyógyító célú feldolgozás kulcskérdése, hogy milyen módon hozzuk a feltárt adatokat nyilvánosságra, más szóhasználat szerint, mit jelent az adatok „egyházhoz méltó” kezelése. Hadd idézzünk itt jelentésünkéből:

„3. A Bizottság (...) rendszeresen megjelenő kiadványában egy-egy rövidebb (2–3 hónapos) kutatási időszak eredményeiről folyamatosan tájékoztatja az egyházi közvéleményt.

4. A Bizottság a hiteles információk nyilvánosságra hozatala előtt lehetővé teszi, hogy az élő érintett elmondhassa saját álláspontját, érveit.”

A bizottság első részletes jelentése várhatóan ismerteti és értékelni fogja *Várady Lajos, Káldy Zoltán, Ottyk Ernő* és Nagy Gyula állambiztonsági kapcsolatait. A kutatásaink eredményeit tartalmazó tanulmányt megküldjük az érintettek vagy hozzátartozóinak, aki(k) reális határidőn belül kiegészítheti(k) annak megállapításait. Ezt követően készítjük elő az anyag publikálását. Az általunk értékelt levéltári források másolatát elhelyezzük az Evangélikus Országos Levéltárban, ahol az minden kutató számára hozzáférhető.

Mindezek előrebocsátása után hadd válasszunk néhány mondatban kritikusaink észrevételeire.

A budavári egyházközség presbitériumának nyilatkozata példaszzerű lehet abban, hogy az ügynöki tevékenység gyanújába került egykori lelkészei iránt kifejezi a feltétlen szolidaritását. A közösség szeretetének és az irgalomnak olyan megnyilvánulása ez, amelyre mindnyájunknak szüksége van. De arra kérjük a presbitériumot, hogy ebben az ügyben ne ez legyen az utolsó szava. Várja meg a bizottság részletes jelentéseit, gondosan tanulmányozza át azokat, s ha úgy ítéli, hogy a feltétlen szolidaritásra és az irgalomra nemcsak az egykori ügynököknek van szükségük, hanem azoknak a lelkész kollégáknak és gyülekezeti tagoknak is, akikről az egykori jelentések szóltak, szólaljon meg újra, és tegyen közzé az *Evangélikus Életben* újabb nyilatkozatot. Ez a kérésünk, természetesen, dr. Nagy Gyula püspök úrnak és Fasang Árpád testvérünknek is szól: a jelentésünk publikációja után keressék meg majd újra az *Evangélikus Élet* olvasóit.

Dr. Nagy Gyula téved, amikor azt vélelmezi, hogy a tényfeltáró bizottságnak csupán két tagja, ifj. Zászkaliczky Pálné és dr. Balás István áll a jelentés mögött. A jelentést dr. Kertész Botond is aláírta, előkészítésében

pedig részt vett a bizottság akkor még külső tanácsadójaként ténykedő dr. Csepregi András is, amint erre a jelentés első bekezdése utal. A jelentés négy személy közös álláspontját tükrözi. A bizottság tagjai jelentésükben nem értékelték és nem vonták kétségbe dr. Nagy Gyula és három másik megnevezett lelkészünk munkásságának eredményeit. Érthetően továbbá a bizottság tagjai kompetenciájának kétségbevonása azon az alapon, hogy ők „maguk nem éltek át azokat a rettenetes éveket a Rákosi-diktatúra idején”. Történetsterekben nem szokatlan, hogy olyan kutatók is foglalkoznak a tatárjárással vagy a mohácsi vészzel, akik nem éltek át azokat a rettenetes időköt. Rádadásul dr. Nagy Gyula hálózati tevékenysége szempontjából érdektelen a Rákosi-korszakot emlegetni, hiszen ügynöki tevékenysége 1967 körül kezdődött, és 1988-ig tartott. Ezen időszokról pedig a bizottság különböző életkorú tagjai személyes felnőtt emlékekkel is rendelkeznek, amelyet szívesen összevetnek dr. Nagy Gyula emlékeivel.

Fasang Árpád azzal vádolta meg a bizottságot, hogy „egyházhoz méltatlan” döntést hozott, illetve ilyen intézkedést fogantatott. A tényfeltáró bizottság az országos közgyűlés által rábízott feladat elvégzését kezdte meg. Tudatában vagyunk annak, hogy tevékenységünk sokaknak fájdalmat fog okozni egyházunkban. Azonban Péter sem indulhatott volna el az evangélium hirdetésének útján, ha nem szembesül zokogva mestere megtapasztalásával néző szemével a megismerés nélkül ma sem juthatunk el a megtisztulásig. „Egyházhoz méltatlan” véleményünk szerint a múlt bűneinek takargatása és ezzel egyházunk hitelességének és mai szolgálatainak veszélyeztetése. A katolikus és református testvéregyház példája mutatja, hogy milyen súlyos bizalmi válságot okoz, ha az egyházat a „világ” szembesíti a képviselői által elkövetett tettekkel.

Tisztelettel:
DR. BALÁS ISTVÁN, DR. CSEPREGI ANDRÁS,
DR. KERTÉSZ BOTOND ÉS
IFJ. ZÁSZKALICZKY PÁLNÉ MIRÁK KATALIN,
a tényfeltáró bizottság tagjai

A Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos orgánuma az *Evangélikus Közönlöny*. Az *Evangélikus Élet* nem szokta (és nem is köteles) a különböző bizottságok közgyűlés elé kerülni jelentéseit közölni. Azok egyébként a közgyűlések jegyzőkönyveivel csatoltan bárki számára elérhetők az Országos Egyházi Irodában. A tényfeltáró bizottság fent említett jelentése ennek ellenére olvasható honlapunkon (www.evelet.hu) is. Ugyanitt lehetőség van a további hozzászólásokra. Szerkesztőségünk az e lapszámban olvasható írások közzétételével a témát egyelőre lezártnak tekinti.

Boda Zsuzsa, a csipőműtét miatt május óta betegágyon lévő főszerkesztő helyettesítésével – a szerkesztőbizottság által – megbízott felelős szerkesztő

Örömhírek a Gyurácz-alapítványról

A Gyurácz Ferenc Alapítvány a Fialok Támogatásáért az idén többszörös örömhírral is tud szolgálni mindazoknak, akik ismerik, szeretik és bizonyára támogatják is. Arról már hírt adtunk, hogy az alapítvány létrehozását a régi „Gyurácz-lányok”, az egykori Gyurácz Ferenc Evangélikus Leánygimnázium diákjai határozták el. Tovább szerették volna adni a „Gyurácz-szellemet” a régi iskola jogutódjában, a közepi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskolában tanulóknak. Az alapítvány ennek érdekében már több alkalommal is jutalmazta az arra érdemes diákokat.

Az idén az alapítvány – mivel az elmúlt évben az adományok révén megerosodott anyagilag – többeket is meg tud jutalmazni. Nem biztos, hogy ez mindig így lesz, de az alapítvány az idén – hála Istennek és köszönet az adakozóknak – kivételesen egyszerre négy tanulót jutalmazhat személyenként huszonezer forintot ösztöndíjjal. A másik nagy örömhír pedig az volt, hogy az osztályfőnő-

kök és hitoktatók ajánlásából kitűnt: többen is vannak olyanok, akik rászolgálnak erre a jutalomra.

Kutschi Péter 10/a osztályos tanuló nem először részesül az ösztöndíjban. „Egész évben szorgalmasan készült a Kitaibel Pál országos biológiai versenyre, ahol negyedik helyezést ért el. Iskolánk történetében először fordul elő ilyen megmérettetésben ennyire kimagasló eredmény” – olvassuk az ajánlásban. Továbbá: „...hiteleti szempontból is példa lehetne diákjaink számára.” Aktív ifjúsági tag a nemesszői evangélikus gyülekezetben.

Gecse Adrienn 11/a osztályos diák példás tanulmányi eredményével az osztály legjobb átlagú tanulója – mondta el osztályfőnöke. Az Európai Levelező Oktatás keretében japánul kezdett el tanulni, emellett aktív sportoló is. Az iskolalelkész hozzátette: Adrienn kollégistaként is tevékenyen részt vesz a sárvári evangélikus gyülekezet életében, az iskolában pedig nagyon komolyan veszi a hittant.

Kovács Péter 9/b osztályos növendék különösen a matematika terén ért el ki-

váló eredményt; rendszeresen részt vesz országos versenyeken is. Ezenkívül többször is indult angol nyelvi vetélkedőkön. Az egyházi eseményeken, a katolikus hittanórákon is mindig példamutató szorgalommal van jelen. „Társai bármikor fordulhatnak hozzá problémáikkal” – olvassuk az ajánlásban.

Szabó Adrián 11/d osztályos tanuló „példamutató magatartást tanúsít, jeles tanulmányi eredményével kiemelkedik osztálytársai közül” – írja róla osztályfőnöke. Adrián egyébként a szombathelyi katolikus ifjúsági közösség tagja; heti rendszerességgel ministrál.

Mind a négy diák szorgalmas tanuló, illetve sportoló is, ezenfelül hiteletük is tartalmas és komoly, továbbá építő tagjai a közösségnek. S külön jó hír: közülük ketten evangélikusok, ketten római katolikusok. Ezzel a Gyurácz-alapítvány tanúságot tett ökumenikus gondolkodásáról is.

Isten áldja meg az alapítványt, adjon egyre több ilyen fiatal és jókedvű adakozó szívet – mindnyájunknak.

■ KEVEHÁZI LÁSZLÓ

Újra a gyülekezeti honlapokról

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

► **Immár több mint egy esztendeje, az evangélikus informatikai napon osztotta ki a zsűri a legjobb evangélikus honlapoknak járó díjakat. Míg az első három helyezezett méltó elismerésben részesült, a bírálók négy valódi címtomot is átadtak azoknak, akik a minimális elvárásokat sem teljesítették...**

Tavaly sok-sok gyülekezet elkészítette a honlapját. Többben azért, mert megértették az internetes megjelenés fontosságát, többen pedig azért, mert egyházi pályázaton nyerték a számítógépeket, és pályázatukban vállalták a honlap elkészítését. A gyülekezetek akkor többnyire megfeleltek a bírálók szempontjainak, azóta azonban sok helyen nem fordítanak gondot az elkészült honlap frissítésére. Több honlapon még mindig az akkori – mára esetenként el-

szerzik be – az egyházat is a képernyő előtt ülve keresik. Ha a lakóhelyük közelében található gyülekezetnek nincs honlapja, máshol nem kutatnak utána, vagy ha csupán elavult információkat találnak, feltehetően hosszú ideig elkerülik azt a webhelyet.

A közelmúltban a piliscsabi missziói konzultáción komoly vitát kavart az az előadás, amely az egyház jövőbeli misszióját a technológiai fejlesztések, illetve a technológiaváltás okozta társ-

fejlesztéseken, már készültek – és jelenleg is készülnek – tematikus, egy-egy rétegnek szóló honlapok. Mindez azonban nem pótolhatja a folyamatosan frissülő, érdekes, az egyházban használt nyelvet nem ismerők számára is érthető gyülekezeti tartalmakat.

Természetesen én sem gondolom, hogy a gyülekezeti honlapok minden oldalát rendszeresen frissíteni kellene. Nyilvánvaló, hogy a gyülekezettörténettel, illetve a kapcsolatfelvétellel, illetve a kapcsolattartással, tisztviselővel foglalkozó oldalak ritkán, egy-egy választás, lelkészváltás vagy egyéb, sokévente történő esemény miatt kell csak frissíteni. Mindenképpen aktuális tartalmat kell azonban nyújtani a nem rendszeres eseményekkel, alkalmakkal foglalkozó oldalakon, a gyülekezeti eseményekről tudósító felületen. Sajnos jelenleg lelki tartalmat is kevés helyen találni, noha bizonyára többen is szívesen olvasnának ige hirdetéseket, napi gondolatokat. És rendszeresen frisset, nem pedig hetente ugyanazt a néhányat.

A megoldás csak egy-egy gyülekezetben belül születhet meg, a gyülekezet internet iránt érdeklődő fiataljaiból verbuvált szerkesztők bevonásával. De nagyon fontos a lelkészek feladatvállalása is: ők azok, akik a leginkább tudják, hogy mi az a tartalom, amely helyet kíván magának a honlapon.

Ha most rendeznénk honlapversenyt, én arra szavaznék, hogy ezen a tartalom folyamatos fejlesztése méréssek meg.

■ ERDÉLYI KÁROLY
(Karoly.Erdelyi@lutheran.hu)

A SZERZŐ FELVÉTELE

évült – tartalmat találja a látogató, a 2005. év elején aktuális híreket, információkat lehet olvasni. Félve ugyan, de már megállapíthatom, hogy a honlap elkészítését számos helyen inkább motiválta a pályázati kényszer, mint annak felismerése, hogy új eszköz lehet a gyülekezetek kezében.

Pedig a világ – és benne az egyházak helyzete – folyamatosan, egyre gyorsuló tempóban változik. Egyre többen vannak olyanok, akiknek van internet-hozzáféréstük, és akik a szükséges információkat, ismereteket a világhálón keresztül

dalmi változások fényében vizsgálta. Bár a résztvevők mindannyian értették, hogy a társadalom sok tekintetben átalakul, több információ idegennek hatott, a távoli jövő feladatának. Pedig a társadalmi változások már a „spájzban” vannak, már évek óta nő az internetet minden nap használók, az egyre inkább a világhálón keresztül kommunikálók száma. Tudunk-e nekik olyan tartalmat nyújtani az interneten, amellyel a gyülekezetek fizikai közösségébe irányíthatjuk őket?

Az Internet Munkacsoport évek óta dolgozik folyamatosan informatikai

Líceumi napok Sopronban

A soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) Diákszövetségének, valamint az iskola igazgatóságának közös, június 9–10-i rendezvényét az intézmény megalapításának 450. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségsorozat előkészületei hatották át. A tervek szerint a sorozat befejezésére 2007 októberében, a reformáció hetében kerül sor.

A Líceumi Diákszövetség közgyűlésén Tölly Balázs igazgató hangsúlyozta, hogy az ünnepségsorozat már ebben az évben, október 23-án, a forradalom ötvenedik évfordulóján kezdetét veszi. Ehhez segítséget nyújt a Horváth Antal Alapítvány is, amelyet 1999-ben hozott létre névadója, az iskola 1944-ben végzett diákja a történelemoktatás elősegítése érdekében. Az igazgató továbbá kifejtette, hogy pályázatok alapján kívánják összegyűjteni a tanulókkal az 1956-ról szóló családi, is-

kolai és gyülekezeti emlékeket, dokumentumokat, tárgyakat. 2007 márciusában jubileumi kórustalálkozókra kerül sor, májusban pedig a ballagás előtti napon fogja a líceum megünnepelni a „Deákúti Vármegye”, az ország első diákönkormányzata megalakulásának 280. évfordulóját. Ezekre az eseményekre is várják az öregdiákokat.

Előreláthatóan a jövő év októberében, a reformáció hetében a Magyarországi Luther Szövetség ünnepi közgyűlésén emlékezik majd meg az evangélikus líceumról. Kutas László szobrászművész, öregdiák tudatta a közgyűlés résztvevőivel, hogy jövő októberre elkészíti Berzsenyi Dániel szobrát. Végül Tölly Balázs igazgató sajnálattal közölte, hogy az oktatási kormányzat 2008-tól meg kívánja szüntetni a nyolcosztályos gimnáziumokat. A hozzászólások alapján Winkler

Barnabás, a diákszövetség elnöke szavazásra tette fel azt a javaslatot, amelynek alapján a közgyűlés egyhangúlag a nyolcosztályos gimnázium megtartása mellett foglalt állást, és felhatalmazta az iskola igazgatóját, hogy ennek érdekében járjon el.

Három licista öregdiák kitüntetése után az udvaron felcsendült az iskola régi, becsengetést jelző harangja, majd az emléktáblák megkoszorúzására került sor. Ezt követően a színházteremben az iskola jelenlegi diákjai egyórás, fergeteges tapsal kísért kultúrmasorral ajándékozták meg az öregdiákokat.

Vasárnap az evangélikus templomban egy 1996-ban érettségizett licista öregdiák, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium iskolalelkésze, Lőrinc Csaba hirdette Isten igéjét.

■ GÖCZE TIBOR

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Szeretet és összetartozás

Immár hagyományossá vált a Tab és Környéke Evangélikus Egyházközségben a gyülekezeti nap alkalma, melyre minden év pünkösdhétfőjén mindig más helyen kerül sor. Ilyenkor együtt ünnepelhetnek az anya-, a leány- és a fiókgyülekezetek. Az idén a tabi anyaggyülekezet és lelkészünk, Szigethy Szilárd látta vendégül a több mint kétszáz résztvevőt.

A nap kezdetén a testvérek a gyülekezet közelmúltban felavatott galériáját tekinthették meg, ahol Erényi Alajos helyi festőművész csodálatos, bibliai témájú táblaképei és üvegfestményei kaptak helyet. A 11-kor kezdődő hálaadó istentiszteleten az ige hirdetés szolgálatát Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke végezte. Hálát adtunk Istennek Krisztusért, pünkösdért, megújult épületeinkért. Megtapasztalhattuk pünkösd csodáját: a szolgálattevők szavai arra figyelmeztettek minket, hogy ne felejtünk el hálát adni a kegyelemért és azért az áldásért, amely eddig elkísérte gyülekezetünket, hogy épületeink megszépülhettek. Ezután került sor a gyülekezeti házzá átalakított, államosított egykori iskola felszentelésére. Elfogadta meghívásunkat Helfrich Péter, a MEE Ingatlanrendezési Osztályának a vezetője, Szemerei János esperes és dr. Hári Tibor egyházmegei felügyelő, valamint Schmidt Jenő, Tab polgármestere is.

Delután a pécsi Márkus Színház előadásában egy székely népmesét tekinthettek meg kicsik és nagyok. Magas színvonalon koreografált, kiváló darabot láthattunk, amely mind a gyermekek, mind a felnőttek tetszését elnyerte. Az előadás megrendezését gyülekezetünk alapítványán keresztül Tab Város Önkormányzata is támogatta.

Amikor végignéztem a jókedvű gyülekezeten, amikor benépesülve láttam a megszépült épületegyüttes udvarát, éreztem: erős vár a mi Istenünk! – Velünk az Úr!

MITYKÓ JÁNOS presbiter

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Sajtos pogácsa

Hozzávalók: 45 dkg liszt, 25 dkg Rama margarin, 1 dkg élesztő szárazon elmorzsolva, 2 dl tejföl, 2 tojássárgája, 10 dkg reszelt sajt, a teteje megkenéséhez tojásfehérje, illetve a megszórásához ízlés szerinti mennyiségű reszelt sajt.

Elkészítés: a hozzávalókat összegyúrjuk, ujnyi vastagságúra kinyújtjuk, és a tésztát négyrészt hajtogatva egy órát pihentetjük. Majd újra kinyújtjuk és pogácsaszaggatóval kiszaggatjuk, tetejét

FOTO: BODA ZSUZSA

megkenjük tojásfehérjével és megszórjuk a reszelt sajttal. Középlángon aranyárgára sütjük.

HIRDETÉS

Pályázati felhívás protestáns témájú írásművekre

A Protestáns Újságírók Szövetsége (PRÚSZ) pályázatot hirdet fiatalok számára. Műfaji és terjedelmi megkötöttség nélkül olyan, még nem publikált írásműveket várunk, amelyek például bemutatják a magyar protestantizmus elmúlt évszázadainak valamely történelmi eseményét, nevezetesen alakjának munkásságát; protestáns témájú prózai irodalmi alkotásokat; protestáns vonatkozású helytörténeti írások.

Pályázhatnak: 30 év alatti magyarországi és határon túli protestáns fiatalok.

A pályázat módja: egy pályázó csak egy művel pályázhat; csak számítógépes szövegszerkesztővel készült pályamunkákkal lehet jelentkezni; a pályázat jelíge, a győztes munka szerzőjét a bírálóbizottság csak a döntés után ismeri meg, ezért a beküldendő pályamunkán a szerző neve helyett jelíge kell feltüntetni; a pályamunkát postai úton, három példányban, nagyalakú borítékban kell elküldeni a PRÚSZ címére (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3. – a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székháza). A nagyalakú borítékban egy kisebb alakú, lezárt borítékot kell elhelyezni, amely a pályázó személyes adatait tartalmazza: nevét, életkorát, felekezeti hovatartozását, pontos lakcímét, telefonszámát. A kisebb borítékban semmilyen személyes adatot nem lehet feltüntetni, kizárólag a pályázat jelígejét.

Pályadíj: a PRÚSZ elnökségéből álló bírálóbizottság egy pályamunkát díjaz 150 000 forinttal.

A pályázatok postai feladásának határideje: 2006. szeptember 30.

Ünnepélyes díjátadás: 2006. október 31-én, a reformáció napján.

A bírálóbizottság október 20-ig értesíti a nyertest a döntésről, és ezzel egy időben honlapján közzéteszi a győztes pályázat címét és alkotóját. Nem vállalja ugyanakkor a többi pályázati anyag visszaküldését.

További információk: prusz@prusz.hu. Honlap: www.prusz.hu.

A PRÚSZ elnöksége nevében:

NOVOTNY ZOLTÁN,
a PRÚSZ elnöke

HIRDETÉS

Pályázat óvodavezetői állásra Albertiben

Az Alberti Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet az Alberti Evangélikus Egyházközség Óvodájának (2730 Albertirsa, Pesti út 104.) a vezető óvónői állására.

A pályázat feltételei: szakirányú végzettséget igazoló óvónői oklevél; legalább 5 éves szakmai gyakorlat (a szakvizsgával egyenértékű szakirányú vezetői szakképzés elnyert jelenti); a jelentkező evangélikus vallású, konfirmált legyen; lelkészi ajánlás.

A pályázat benyújtásának határideje: 2006. július 31.

A pályázat elbírálásának határideje: 2006. augusztus 15.

Az állás elfoglalásának ideje: 2006. augusztus 21.

A megbízás 6 évre szóló szerződés, amely egyidejűleg határozatlan időre szóló óvónői munkaviszonyt is jelent.

Postacím: Alberti Evangélikus Egyházközség, 2730 Albertirsa, Pesti út 106.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, önéletrajzát, részletes szakmai életrajzát, az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját, szakmai helyzetlemzésre épülő fejlesztési elképzelését. A pályázathoz mellékelni kell a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló iratok hiteles másolatát, érvényes erkölcsi bizonyítványt, lelkészi ajánlást.

A közoktatási intézmények vezetőinek megbízására és feltételeire vonatkozó hatályos előírásokat a MEE 2005. évi VIII. tv. 60. § 1–4., valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. (Kt) és az 1/1994. (VI. 8.) MKM-rendelet tartalmazza.

HIRDETÉS

Meghívó

Szeretettel várjuk az Északi Egyházkerület egyházközségeinek testvéreit és családtagjait családi szeretetnapra Miskolcra június 25-én, vasárnap 10-től 16 óráig.

Program: • 9.30: Gyülekezés, előkészületek, éneklés • 11.00: Istentisztelet úrvacsorai alkalommal; ígét hirdet Laborci Géza nyíregyháza-kertvárosi lelkész • 13.00: Ebéd • 14.00: Dicsőítő énekek, díjkiosztás, szellemi és sportvetélkedők • 15.50: Éneklés, záróáldás • Egész nap gyerekprogramok folyamatosan.

Egyházközségeink csoportjai között bográcsgyűlésfőző versenyt hirdetünk meg, amelyre várjuk a jelentkezőket.

Cím: Miskolci Evangélikus Egyházközség, 3530 Miskolc, Hunyadi u. 8. Tel./fax: 46/505-727; 46/505-726.

HIRDETÉS

Pályázat óvodavezetői állásra Irsán

Az Irsai Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet az Irsai Evangélikus Egyházközség Mustármag Óvodájának vezető óvónői állására.

A pályázat feltételei: szakirányú végzettséget igazoló óvónői oklevél vagy evangélikus lelkészi oklevél; legalább 5 éves óvodapedagógusi vagy (lelkészi képzéssel) legalább 5 éves (hit)oktatói gyakorlat; nem először történő megbízás esetén intézményvezetői szakképzés; kereszteselési és információi igazolás; lelkészi ajánlás; a MEE 2005. évi VIII. tv. 2. rész XII. fejezetének 60. §-ában meghatározottak.

Bérezés a Kjt. besorolás szerint. A megbízás 6 évre szól. A pályázat beadási határideje: 2006. július 31.; elbírálási határideje: 2006. augusztus 31.

Postacím: Irsai Evangélikus Egyházközség, 2730 Albertirsa, Luther u. 3.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának megnevezését, részletes szakmai életrajzát, illetve az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját és elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell a szükséges képesítést igazoló iratok hiteles másolatát; intézményen kívüli pályázó esetében érvényes erkölcsi bizonyítványt is.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Gerhard Kaufeldt (Németország) orgonastestet tart június 25-én 18 órakor a Deák téri templomban. Műsoron J. S. Bach: c-moll prelúdium és fuga; Langlais: Incantation; Karg-Elert: Ave Maria; Lauda Sion: Az éjszaka hangjai és Mendelssohn: B-dúr szonáta.

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket...” (Lk 18,16) A Tordas-Gyúrói Társult Evangélikus Egyházközség missziói rendezvényei keretében június 30-án, pénteken 18 órakor gyermekek és fiatalok adnak ökumenikus koncertet a tordasi evangélikus templomban. Az áhítatot Nagy Gábor teológushallgató tartja.

Szeretettel hívunk minden evangélikus pedagógust a MEE Oktatási Osztálya és a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény közös szervezésében megrendezendő evangélikus pedagógus konferenciára, amelyet Békéscsabán tartunk július 3-tól 5-éig.

Jelentkezési cím: 5600 Békéscsaba, Szeberényi tér 2. Telefon: 66/527-560. Jelentkezési határidő: június 30.

Fizessen elő lapunkra!

SZÜLETÉS

Nagy örömmel és hálával tudatjuk, hogy családjunkba új jövevény érkezett ez év május 20-án, aki az Ágoston nevet kapta.
Jóbb Máté, Eszter és Ambrus

SZÜLETÉS

Pósfayné Fábrián Krisztina és Pósfay László örömmel tudatja, hogy június 11-én második gyermekükként megszületett Lara Pálma nevű kislányuk.

Értésítjük mindazokat, akik ismerték és szerették Mátis Istvánét (született Raiss Livia, 1918–1974), hogy földi maradványait az ajkai temetőből a Deák téri evangélikus templom urnatermébe, férje, néhai Mátis István evangélikus lelkész hamvai mellé helyezték el. 2006. június 9-én a szolgálatot Bence Imre esperes végezte.

„Legyen a szívetek teljesen az Istenünké, az Úré...” (1Kir 8,61)

A Mátis család

Következő számunkban: Bemutatjuk új teológiai doktorainkat

A héten a következő gyülekezetekért imádkozunk: Soltvadkert (vasárnap); Medgyesegyháza (hétfő); Szentés (kedd); Budapest-Deák tér (szerda); Sajókaza (csütörtök); Csepel (péntek); Súr (szombat).
A Lutheránus Megújulás által szervezett imamozgalmat

APRÓHIRDETÉS

Egyházi textiltek műhelye, Győr. Lutherkabátok, barettek, stóliák, oltárterítők stb. készítése. Telefon: 20/947-6248; internet: www.raabmarkitextil.atw.hu.

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszje a toronyóra. Önénél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

AQUAPOL®
SALÉTRÓMOS,
nedves házak szigetelése
bontás nélkül,
20 év szavatossággal!
Felmérés az ország egész területén,
ISO 9001/2000 minősítéssel.
Tel.: 46/382-090, 70/333-1974
E-mail: info@aquapol.hu
Web: www.aquapol.hu

ÚJ HARANGOT RENDELJEN IFJ. FARKAS TITUSZTÓL

MINDEN MÉRETBEN A LEGKEDVEZŐBB ÁRON 30 KG-TÓL 11 000 KG-IG
Kiváló minőség, kitűnő kidolgozás,
kedvező ár, hangzásra öntve!
Harangvillamosítás, harangtartóállvány-készítés, programozóórák,
harangvezérlés telefonról, toronyóra-készítés, -szerelés, alkatrészfeldolgozás.
REFERENCIA 400 TEMPLOMBÓL!

Harangszó 2003 Bt.
Ifj. Farkas Titusz

2200 Monor, Kistói út 26. Tel.: 30/371-9696, fax: 29/410-119
A Harangszó 2003 Bt. a Dévai Szent Ferenc Alapítvány támogatója.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 25-től július 2-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>5.25 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Balicza Iván evangélikus lelkészt hallhatjuk.</p> <p>10.00 / mtv Református világtalálkozó, nyitó istentisztelet. Közvetítés Kaposvárról. Igét hirdert dr. Márkus Mihály püspök. (60')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.00 / Duna Tv Liliomfi (színházi közvetítés) Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulat (109')</p> <p>15.04 / Kossuth rádió Kard és kereszt (31')</p> <p>20.00 / tv2 Forrest Gump (amerikai film, 1994) (136')</p>	<p>11.45 / mtv A sokszínű vallás (15') 13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház féléórása</p> <p>15.35 / PAX Ébredés, 1. rész (ZMC – 29')</p> <p>16.05 / Bartók rádió Muzsikáló délután</p> <p>21.35 / Kossuth rádió Értsünk szót! (25')</p> <p>21.40 / Duna II. Autonomia Drum bun – Jó utat (magyar-német-svájci játékfilm, 2003) (72')</p> <p>23.05 / Spektrum Az írás története, 3. rész (26')</p> <p>23.30 / m2 Záróra</p> <p>A teljes Ottlik-életmű (45')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek A római katolikus egyház féléórása</p> <p>14.45 / Duna Tv Elsodort falvak (magyar dokumentumfilm-sorozatot, 2006) 1. rész (25')</p> <p>19.54 / Bartók rádió Puccini: Manon Lescaut</p> <p>21.04 / Petőfi rádió Szabadpolc Hallgassunk könyveket! (56')</p> <p>21.05 / Kossuth rádió Nemzetközi vallási híradó (30')</p> <p>23.20 / Petőfi rádió 22. Kalácsa – EBU Folkfesztivál Diósgyőrben (2001)</p> <p>23.30 / m2 Záróra</p> <p>Nemzeti rákprogram (45')</p>	<p>8.00 / Duna II. Autonomia Szerzetesrendek a középkori Magyarországon (25')</p> <p>11.20 / Kossuth rádió Tetten ért szavak (15')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Tebened bízunk eleitől fogva...” A református egyház féléórása</p> <p>16.20 / mtv Református ifjúsági műsor (10')</p> <p>15.40 / Bartók rádió Hitélet és történelem Isten, ember, ördög – Beszélgetés Fejtő Ferenc íróval (20')</p> <p>17.10 / Európa, Európa Az orleans-i szűz (francia életrajzi filmdráma, 1994) 1. rész (160')</p> <p>20.05 / mtv Mese a 12 találatról (magyar filmvígjáték, 1956) (91')</p>

CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>15.00 / PAX Beszédtéma 66. rész: Egyházak a médiában (32')</p> <p>15.30 / Filmmúzeum A beszélő köntös (magyar történelmi film, 1941) (92')</p> <p>21.00 / Duna II. Autonomia Minoritases Mundi Finnország I. (magyar ismeretterjesztő sorozat, 1996) (41')</p> <p>21.04 / Petőfi rádió Mindentudás Egyeteme Válogatás az elmúlt századok orvostudományi előadásaiából (56')</p> <p>Nékám Kristóf: Meddig leszünk még allergiások?</p>	<p>8.00 / Duna II. Autonomia Százötven éves a Károli Gáspár Református Egyetem (25')</p> <p>13.00 / m2 Virágzó Magyarország Jászszentandrás (25')</p> <p>12.06 / Bartók rádió VIII. zsidó nyári fesztivál, 2005 (75')</p> <p>13.35 / PAX Mit ér az ember, ha... családja életre nevelő? – Hortobágyiné dr. Nagy Ágnes (30')</p> <p>15.00 / Duna II. Autonomia Hungaria Litterata, 3. rész (43')</p> <p>16.55 / Európa, Európa Az orleans-i szűz (francia életrajzi filmdráma, 1994) 2. rész (176')</p> <p>21.05 / Kossuth rádió Tetten ért szavak (ism.) (10')</p>	<p>7.00 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra Csapó Krisztián vezetésével</p> <p>8.53 / Bartók rádió Buxtehude-kantátákat énekel a Cantus Colln (18')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében Salkaházi Sára, a vértanú (26')</p> <p>12.10 / PAX Új szív – testben és lélekben (80')</p> <p>18.05 / Bartók rádió Hangrafordító (55')</p> <p>21.25 / Duna II. Autonomia Az utolsó táncosnő (magyar-német játékfilm, 1973) (60')</p> <p>21.42 / Bartók rádió „Leüthetsz, én nem ütök vissza” Nemes Nagy Ágnes, Tóth Eszter és Székely Magda versei (18')</p>	<p>13.05 / Kossuth rádió Névjegy. Cs. Varga István irodalomtörténész (50')</p> <p>14.50 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (35')</p> <p>17.05 / Filmmúzeum Fekete gyémántok (magyar játékfilm, 1976) 1–2. rész (153')</p> <p>20.00 / PAX (premier) Mi a helyzet... a Da Vinci-kód-dal? (45')</p> <p>21.00 / PAX (premier) Mesterkurzus, 21. rész Magára hagyott generációk Fiatalok és öregek a 21. században (65')</p> <p>22.00 / tv2 A halászkirály legendája (amerikai film, 1991) (132')</p>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Egy szívet és egy utat adok nektek, hogy engem féljenek mindenkor. Jer 32,39 (Jel 15,4; Lk 14,15/16–24; Ef 2,17–22; Zsolt 36) Egy szív, egy akarat, közös út. Oly sokan vágyakoznak erre, oly sokan küzdenek érte, és ha néha meg is valósul, oly törekény az egység. Mindenki más, mindenki egyéniség, mindenki magát akarja megvalósítani... Egyedül Isten teremt, teremthet egységet úgy, hogy szeretetében, akaratában feloldódik az én akaratom és utam. És létrejön a gyülekezet közössége, ahol különböző nemű, korú, érdeklődésű emberek lesznek közösséggé – nem csak ideig-óráig. A magányos hősök világában enged-e, hogy közösségbe kerülj, hogy Isten adjon egy szívet és egy utat?

Hétfő

Az Úr megáldja népét békességgel. Zsolt 29,11 (Ef 4,3; Péld 9,1–10; Ef 4,25–32) Az Istenhez tartozás egyik „látható jele” a békesség ajándéka. Isten gyermekét nem az irigység, a düh, a harag, a bosszú vezeti, amelynek következménye a gyilkos szó vagy az agresszív tett. Isten népét a megbocsátani tudás, a kiengesztelődés, hatékony konfliktuskezelés jellemzi – és a nyomában járó békesség. Utopia lenne mindez egy farkastörvényű, önző világban? Istennel járva, rá figyelve megtapasztalt valóság! A békesség valósága.

Kedd

Megkoronázod az évet javaidal. Zsolt 65,12 (Zsid 6,7; 2Móz 2,11–15/16–22/23–25; Ef 5,1–14) Nemsokára elindul az aratás a mezőkön. Isten újra kenyeret ad asztalunkra. Az év feléhez érkezve ideje számot vetni: erőt, áldást kaptunk a munkához, javakat gyűjthettünk – minden panaszkodás ellenére –, és most talán még a pihenés ajándéka is a miénk, hiszen nemsokára kezdődnek a szabadságolások. Gazdagok vagyunk. Tudjuk-e? Megszólal-e ajkunkról, látszik-e tetteinkből a hála?

Szerda

Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik. Zsolt 37,5 (1Jn 4,16a; 1Sám 1,1–11; Ef 5,15–20) Sokszor kevés a hitelesen élő, szolgáló testvér, oly nagy a passzivitás és a közöny. Talán ezért marad el Isten áldása, de akik teszik a dolgukat, azok is hamar elcsúszhatnak. Falakba ütköznek, kőszívekbe, értetlenségbe. Látszólag semmi nem változik. Mégis szolgálni, munkálkodni kell rendületlenül, tudva: nem biztos, hogy én vagyok a vető és az arató is. A szolgálatom soha sem hiábavaló, mert Isten munkálkodik.

Csütörtök

Az Úristen nem hagy cserben és nem hagy el, amíg be nem fejezed az Úr háza szolgálatához szükséges valamennyi munkát. 1Krn 28,20 (Jn 21,6; Mt 15,29–39; Ef 5,21–33) A mai napnak – és életed minden napjának – a fő feladata, alapvető értelme az Úr szolgálat, igéjének, akaratának, rendjének megélése, másoknak való felkínálása. Reménytelen vállalkozás? Kudarca ítélt küldetés a mai világban isteni rendről, akaratról, kegyelemről, szeretetről beszélni? Azok, akik tudatosan törekuszenek erre, gyakran kudarcok élik meg. Azaz mégsem, mert mindig jön az isteni segítség, és az üres hálókban halak lesznek!

Péntek

Jézus Krisztus mondja: „Emlékezzetek arra az ígére, amelyet én mondtam nektek: Nem nagyobb a szolgálta az uránál.” Jn 15,20a (1Sám 3,9; Lk 23,39–43; Ef 6,1–4) Egy olyan világból, ahol az ember értékét sokszor a kora, a teljesítménye, a rangja, a külseje stb. határozza meg, ahol osztályok és kategóriák voltak, Jézus egy másik világba hívja övét. Oda, ahol nincs úr és szolgál, feljebb és alatta lévő. Oda, ahol egy család tagjainak tekintik, ahol testvérek szólítják egymást, és ahol ezt komolyan is gondolják és meg is élik. Talán Jézus ezért választja és használja fel mindig a kicsit, a betegest, az árvát... Megéled-e ezt a családmodellét közösségedben, teszel-e érte? Vagy a korodra, az érdemre, a szolgálatra hivatkozol, és várod a rangot, a címet, az elismerést...?

Szombat

Milyen jó az Isten Izraelhez, a tiszta szívűekhez! Zsolt 73,1b (Ef 4,1–2a; Jer 31,7/8–14; Ef 6,5–9) Isten egyik legfontosabb tulajdonsága, jellemzője az, hogy jó. A Biblia első lapjain olvassuk: látta Isten, hogy mindaz, amit teremtett, igen jól! Ezt a szeretetet, gondoskodást, áldást tapasztalják meg mindazok, akiknek a szívük tiszta, és akik nem engedik, hogy a gonosz fészket rakjon benne.

■ BÁTOVSZKY GÁBOR

HÍRDETÉS

A Déli Egyházkerületben a június 18-i avatást követően a következő beosztott lelkészek lettek kiküldve:
– Tóth-Mérei Zoltánné Mónus Györgyi június 19-től: Dombóvár–Kaposzsekcső–Csikóstóttós Társult Evangélikus Egyházközség;
– Szabó András (az Északi Egyházkerület püspökének a hozzájárulásával) augusztus 15-től: Szegedi Evangélikus Egyházközség;
– Szántó Enikő augusztus 15-től: Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség.

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Györi Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsznyi Sándor (sander.dobsznyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1282; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2145 Ft, fél évre 4290 Ft, egy évre 8580 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (116 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondások tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írások tudnak figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdeteseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.